

Brassói Lapok

XL. évfolyam
255 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda

1934. évi november 7

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Posta kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegdalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztő 83.

A keleteurópai ember

Olyan időkben, amikor az ember gyilkos merényleteket, gyújtogatásban, robbantásokban s gyilkosságokban csinálja történelmét s amikor a történelmet figyelő intellektus csaknem teljesen ilyen jelenségek apercziálására állított be, körülményes azokról a történelmi feladatokról beszélni, amelyek kozmikus erővel való állandó hatásuk folytán hosszú időkre előre megszabják a történelmi fejlődés pályáját. Állandóan ható erők ezek s jelentőségük köznapiszenzációként akkor tűnne elő, ha máról-holnapra megszűnnék. Saját sorunk értelmét kutatván, a keleteurópai ember történelmének egy-egy vonatkozása felvetődött előttünk. Így kulturtörténeti vonatkozásban megtudtuk, hogy kulturális, politikai stb. vágyaival a legújabb időkig nyugat felé sóvárgott a keleteurópai ember. Saját életünk keleteurópai lényegéhez pedig annyira hozzátartozik a nyugati népek szélesebb horizontjait felé való szüntelen sóvárgás, hogy e vágy alakulásának vizsgálata mentén rendszerbe foglalható egész kulturtörténelmünk. E rendszertől eddig azonban csak annyi kész, hogy e folyton-nyugatvágy jelentkezését itt-ott szórványosan konstatálták, a végső fokon állandóan ható okok figyelembevétele nélkül.

Ha népekkel kapcsolatban tudatról beszélünk, akkor ez alatt azt a készséget értjük, hogy egy nép történelmének tapasztalataival önálló kultúreltérre képes azokon a telepeken, ahol él. Világos, hogy a keleteurópai ember nyugatsóvárgásának szempontjából nem rendelkezik ilyen tudattal, illetőleg tudatát a nyugati ember nivójának beérése tölti ki. A keleteurópai ember sajátos tudatlanságával nyugat-sóvárgását végső fokon azonban még nem határoztuk meg, mert a tudatot, illetőleg a tudatlanságot is további okok determinálják. Két csoportra oszthatjuk azokat a tényezőket, amelyek a népek tudatát kiformalják, egyrészt a földrajzi-geológiai, másrészt a társadalmi-politikai tényezők csoportjára. S idáig érve megállapítható s a továbbiakban bizonyítandó a következő: a keleteurópai ember egész történelmének, mai helyzetének, továbbá Kelet és Nyugat történelmi és mai viszonyának kialakulása végső fokon földrajzi-geológiai és társadalmi-politikai kérdés és így esetlegességektől mentes, objektíven meghatározott, tehát tudományosan kezelhető. S most rögzít, tehát tudományosan kezelhető. S most izgalmas riportem erejével hathat az a megállapítás, hogy a keleteurópai ember mai helyzete, Kelet- és Nyugateurópaának mai viszonya több millió évvel ezelőtti intéződdtől el. A másod és harmad geológiai korok változásairól van szó, amikor a vas- és szén-telepek egy lokalizálódtak Európa testén, ahogy ma találhatók s a negyedkor alluvialis változásairól, amikor Európa alföldjei jöttek létre. Ha Stockholmon, Varsón, Krakkón, Budapesten keresztül vonalat húzunk, akkor Európa területe a fenti geológiai változások rendszere alapján úgy oszlik szét, hogy nyugatra esnek az óriási szén- és szénleletek, keletre a széles keleteurópai alföldek. Nem véletlen, hogy ugyanezt a vonalat használják Kelet- és Nyugateurópa választóvonalának a gazdaságpolitika mai értelmében is. Európa ilyen földrajzi geológiai változásai folytán a jelzett választóvonalról keletre eső ember, sikkföldi agrárkultúrákat alakíthatott addig, amíg a nyugati ember ipari kultúrát építhetett s azt a mai értelemben fejlesztette ki a vas- és szénleletek birtokában. S ha most Európa ipari és agrártermelésének szétosztását nézzük, akkor azt látjuk, hogy a mai értelemben vett nagy par a választótengelytől nyugatra eső részekben található, míg keletre a mezőgazdasági termelés a domináló. Ezek után annak, aki a keleteurópai ember történelmének vagy Kelet-Nyugat viszonyának kérdéseit vizsgálja, bele kell törödnie abba a változhatatlan ténybe, hogy Keletnek nyugati nivóra való emelése lehetetlenség abban az értelemben, hogy az agrárkultúrát helyébe a nyugati ipari kultúrák kerüljenek.

Keleteurópai kérdésben vagy Kelet-Ny-

Miniszttertanács elé kerül a konkordátum ügye

A párt keretén belül külön csoportba tömörülnek Bratianu Dinu hívei
A szociáldemokraták súlyos vádjai a kommunisták ellen
Manolescu Strunga tárcát cserél Sassu földművelésügyi miniszterrel?

Bukarest, november 6

Az „Orthodox Testvérség” nagyszabású gyűlésén a konkordátum ügyével kapcsolatban támadások hangzottak el Pop Valér dr. tárcánélküli miniszter ellen. A Curenul munkatársa ma beszégetést folytatott a Kolozsváron tartózkodó Pop Valérral, aki visszautasította azt a beállítást, mintha az akkori kormány a konkordátumot nem végleges formájában terjesztette volna Ferdinand király elé. Kijelentette, hogy a kongresszus illető szónokai személyével kapcsolatban valótlanságokat állítottak, holott a konkordátum sokkal fontosabb kérdés annál, semhogy ilyen formában újra napirendre lehetne tűzni. Megjegyezte a miniszter, hogy jelenleg az

állami gépezet leegyszerűsítésével kapcsolatos munkálatokkal van elfoglalva, így az ügyről érdemben nem nyilatkozhatik, annál kevésbé,

mivel a konkordátum kérdését miniszttertanács elé szándékszik vinni. Hangzott, hogy dokumentumok alapján rendelkezésre, melyeknek segítségével reméli, hogy abban a helyzetben lesz, hogy a támadásokra méltó választ adhat.

A Curenul igen jelentősnek tartja Pop Valér nyilatkozatát és úgy vélekedik, hogy ezeknek a problémáknak a fészegetése egyáltalán nem alkalmas a két román vallásfelekezet közötti egyetértés megteremtésére.

A lap megbízható forrásból nyert értesüléseire hivatkozva azt állítja, hogy a konkordátumot Averescu marsall terjesztette az uralkodó elé, Goldis László akkori kultuszminiszter társaságában.

Ezt bizonyítja Lepadatu jelenlegi kultuszminiszternek a konkordátum egyik hivatalos példányán található kézírása, melynek ez a szövege: „Ezt a konkordátumot Averescu marsall terjesztette az uralkodó elé Goldis László jelenlétében.”

A Curenul reméli, hogy a kormány, illetve Pop Valér mielőbb tisztázza fogja ezt a kérdést, mely csak arra alkalmas, hogy ellentéteket szítson a két nemzeti egyház között.

Bratianu Dinu pillanatnyilag nyugodt, de...

Bratianu Dinut elutazása előtt felke-resték Angelescu, Inuletz és Manolescu Strunga miniszterek, akikkel a pártelnök hosszasan tanácskozott. Bratianu Dinu hangoztatta előttük, hogy a helyzettel pillanatnyilag ki van békülve és nem áll szándékában a kormány útjait keresztezni, sőt kész arra, hogy a párt védelmében az ellenzékkel is felvegye a harcot.

A pártvezér legutóbbi nyilatkozataival kapcsolatban egyes kormánypárti körök nem titkolják meggyőződésüket, hogy a helyzetet Tatarescu emlékeztetés látogatásának sem sikerült teljesen tisztázni. A megállapodás, ami a miniszterelnök és Bratianu között jött létre, inkább formai jellegű. A liberális párt elnökének a kormány három tagja előtt tett előbbi kijelentésével ugyanis

éles ellentétben áll az a mozgalom, a mit Bratianu Dinu több bizalmas híve indított egy újabb liberális csoport megszervezésére.

Roman Valér dr., Banescu kolozsvári egyetemi tanár és több bukaresti kormánypárti vezetőpolitikus nevét emlegetik ezzel az újkeletű akcióval kapcsolatban, melynek az lenne a célja, hogy ellensúlyozza a Tatarescu mögött álló, baloldali eszméket hangoztató H-csoport működését. Az új alakulat Bratianu ismert „prin noi insine” (saját erőnkön) jelszavát választja nevének s ezzel is kifejezésre akarja juttatni programját, mely a liberális gazdasági politika hagyományainak megőrzésére irányul.

A mozgalom kezdeményezői jelenleg emlékiraton dolgoznak, amit a napokban terjesztenek a pártelnök elé. Hangoztat-

ják, hogy csak abban az esetben hagyják fel tervük megvalósításával, ha a pártvezetőség a H-csoportot feloszlatja.

A pártelnökség híveinek szervezkedése természetesen új helyzet elé állítja a miniszterelnököt, aki előreláthatólag nem fogja feláldozni a H-csoportot egy kétes értékű újabb fegyverszünetért.

Miért nem jött létre a munkásság egységfrontja?

A szociáldemokrata párt vezetősége kommunikált adott közre, melyben megállapítja, hogy a kommunista párt még a tárgyalások idején sem szünt meg a szociáldemokrata párt vezetőit támadni. Hangoztatja, hogy a kommunisták nem hajlandók fegyverszüneti megállapodást kötni s az irányításuk alatt működő szervezetek magatartását illetően

gat viszonyának kérdésében a legnagyobb felelősségek elkerülése érdekében kihangsúlyozandó, hogy tárgyi feltételei hiányoznak annak, hogy párhuzamos pályán mozogjon a keleti és nyugati ember történelme. Akik a keleteurópai embernek a nyugati szemben való elmaradottságát faji gatlásából magyarázzák megnyugodhatnak, mert e vélt gatlások geológiai adottságok s nem irratók a keleteurópai ember nemzeti-faj karakterének rovására.

Kelet és Nyugat összes különbözőségeit azonban a földrajzi tényezők másságának számlájára írni nem szabad. Meg kell látnunk, hogy társadalmi-politikai komponensek is igazították és igazítják a keleti és nyugati ember fejlődését. Ami közöttük különbség, azt ugyanis nem magyarázza az a körülmény, hogy az egyiknek van szén és vas, a másiknak feketehusú alföldjei csupán. Tőke és technikai tudás kell ugyanis ahhoz, hogy a szén és vas a mai nagyipari kultúra alapjává lehessen. Hogyan jutott tehát a nyugati ember a szükséges tőkéhez birtokába? Ez a tőke eredetéről nézve kereskedelmi tőke s a nyugati or-

szágok relatív békés kereskedelmében akkumulálódott a középkor végén s az ujkor elején. S mikor ez az akkumulálás elérte azt a fokot, hogy fészegetni kezdte a kereskedelem kereteit, nem találva itt további akkumulációs lehetőségeket, akkor már Papin is felfedezte a gőz feszítő erejét. Savery gőzgépet konstruált és James Watt megalkotta a lokomotív ösét, alaptípusát. Így alakult ki a nyugati ember modern koordináta-rendszere: kereskedelmi tőke, technikai tudás, vas és szén. E négy elem szerepét a polgárság kialakításában, a feudális rendszerek eltakarításában, a polgári demokráciák s a nyugati kultúra kialakításában mindenki felismerheti.

No és a keleteurópai ember? Akkumulált-e tőketömegeket a feudális kor kereskedelmében? Keleten jelentős városi kultúra nem keletkezett, mert ezt s a kereskedelmet csirájában elpusztította dinasztikus érdek, török és tatár. Ha a keleti ember megfelelő kereskedelmi tőkét halmozott volna fel, akkor ez szükségképpen a mezőgazdaságban talált volna elhelyezést s ma agrárdemokráciák lennének a mai feudális csökevényű keleteurópai

agrárszegénység helyén, a hollandiai és amerikai agrárnívóval egyazon szinten. Itt már végre felesleges azt a tuskét szurni a fajbiológusok körme alá, hogy faji gatlások helyett földrajzilag és történelmileg adott külső okok szorítják vissza a nyugatival szemben a keleteurópai embert.

S annyira visszaszorítják, hogy a keleteurópai ember mai szegénysége katasztrófálisan nehezedik egész Európára. Csak természetesen, hogy ebben a helyzetében a magasabb nyugati kultúrfokon élő nyugati példázta a keleteurópai ember. Ma viszont az a helyzet, hogy ha a multban a keleti ember nagyobb történelmi gáttakkal küzdött a nyugatival szemben, ma fejlődésük útján egyformák a nehézségek s itt megcsappan a keleti ember sóvár vágyódása a nyugati felé. Aki a társadalom fejlődésének tényezőit ismeri, tudja, hogy ha a keleti és nyugati ember viszonyának földrajzilag adott ellentétei s ez a következményei áthidalhatatlanok — s ez így van jól és így van rendjén — társadalmi ellentéteik azonban a legjobb úton haladnak a megszűnés és kiegyenlítődés felé.

Tessék kívágni és eltenni!

1. sz. SZELVÉNY

a B. L. novemberi
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 db novemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 november havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedéshatárok **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 53), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

sem hajlandók felelősséget vállalni. Ebből azt következteti, hogy a kommunis-ták nem óhajtják őszintén a békét és tovább akarják folytatni a testvérharcot a szociáldemokraták ellen.

A párt végrehajtóbizottsága ennek dacára ismét kijelenti, hogy a törvé-nyesség és a demokrácia terén hajlan-dó együttműködni az összes munkás-szervezetekkel.

Tekintettel azonban arra, hogy a kom-munista párt még ezideig nem adta ta-nujelét annak, hogy az együttműködést őszintén óhajtáná, a szociáldemokrata-párt vele minden tárgyalást megszakít és megtiltja híveinek, hogy a „Szovjet barátai” nevű egyesületben bármi né-ven nevezendő szerepet vállaljanak. A szociáldemokrata párt minden népnek barátja és így barátja az orosz töme-geknek is, anélkül, hogy helyeselné a szovjetkormány parancsuralmi mód-szerét.

BRATIANU DINU MANOLESCU STRUNGA LEMONDÁSÁT KÖVETELI

Legújabb jelentés szerint Bratianu Dinu ma délelőtt a fővárosba érkezett. Délután a mi-niszterelnök látogatását fogadta, aki közel két óra hosszat tartózkodott a pártelnöknél.

A Tempo úgy tudja, hogy Bratianu a kon-tingentálási igazgatóságon történt házkuta-tás miatt Manolescu Strunga kereskedelmi miniszter lemondását követeli.

A lap Tatarescu környezetéből származó ér-tesülésekre hivatkozva azt írja, hogy a probléma ideiglenesen Manolescu Strunga hosszabb szabadságolásával oldják meg. A kereskedelmi miniszter visszatérésekor tárcát cserél Sassu földművelésügyi miniszterrel, aki az ipari és kereskedelmi kérdésekben is alapos jártasság-gal rendelkezik.

Más értesüléseink úgy szólnak, hogy Bratia-nu Dinu vasárnap udvari vadászaton vett részt. Meghívását egyes körökben arra magya-rázzák, hogy a korona és a pártelnök közötti nem egészen fesztelen viszony az utóbbi he-tekben kifogástalan, sőt barátságos kapcsolat formáját öltötte. Ez a körülmény mindeneset-re hozzájárul ahhoz, hogy Bratianunak növel-jen a pártba való befolyását és így adott eset-ben erősebben fölléphet bizonyos kor-mányzási hibák kiküszöbölése érdekében.

Az Adeverul szerint:

Csak 25 millió lejt takarítottak meg a tisztviselőelbocsátásokkal

Bukarest, november 6
A közigazgatási apparátus egyszerűsítésére kiküldött bizottság a közok-tatási miniszteriumban megállapította, hogy a külső szolgálatoknál, inspek-torátusoknál, tanfelügyelőségeknél, stb. a tisztviselők majdnem kivétel nélkül nem felelnek meg a törvényes követel-ményeknek. A központi adminisztráció-ban viszont a tisztviselők törvényesen lettek kinevezve.

A földművelésügyi minisztérium egy-szerűsítő bizottsága is elhatározta szol-gálatainak összesűrűsítését, ami itten nem a tisztviselők számának csökkenté-sét, hanem a minisztérium jobb átszer-vezését jelenti.

Az Adeverul úgy tudja, hogy az elbo-csátott tisztviselők fellebbezést nyuj-tottak be az illetékes miniszterekhez, melyre egyébként a rendeltörvény is feljogosítja őket. A választ péntekig mindegyik tisztviselő megkapja.

A lap azt írja, hogy az elbocsátásokkal a kormánynak a tervbevetett 800 millió helyett csak 25 milliót sikerült megta-karítania.

Törvényjavaslat készül a kartellek megszüntetéséről

Bukarest, november 6.

Ismeretes, hogy Manolescu Strunga ipari és kereskedelmi miniszter tárgyalásokat kezdett a nagyipar képviselőivel, az árak leszállítása érdekében. Jelentéseink szerint a tárgyalások nem vezettek eredményre, különösen a ce-

ment-, vas-, üveg-, vaslemez- és olajkartell mutatott nagy ellenkezést a miniszter akció-jával szemben.

A tapasztaltak után Manolescu Strunga el-határozta, hogy törvényes eszközökkel lát-terve megvalósításához. E célból törvényja-vaslatot készít, mely az ipari kartellek meg-

szüntetéséről fog intézkedni.

Az iparvállalatok működésének megrendszá-bályozásán kívül a törvény megállapítja azt a legmagasabb nyereséget, amivel az egyes gyá-rak tulajdonosai termékeiket. A törvényjavas-latot a miniszter közvetlenül az ülésszak meg-nyitása után parlament elé terjeszti.

Megkezdődtek a kölcsönjegyzések

A kormány tagjai nagyobb összegeket jegyeztek

Bukarest, november 6

A belföldi kölcsönjegyzések ma az egész országban megkezdődtek. A pénz-ügyminisztériumhoz este befutottak az első jelentések, amelyekből megállapít-ható, hogy a kölcsön ügye a lakosság minden rétegében kedvező fogadtatásra talált.

A kormány tagjai ma délután testüle-tileg megjelentek a Nemzeti Bank kor-

mányzójában. Tatarescu miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány is részt akar venni a kölcsönjegyzésben. Ange-lescu közoktatásiügyi és Paul Angelescu hadügyminiszter egyenként 200 ezer lejt, a miniszterelnök 100 ezeret, a többi mi-niszterek egyhavi fizetésüknek megfelelő összeget jegyeztek.

Hírek szerint az uralkodó is nagyobb összeggel vesz részt a kölcsönjegyzésben.

Az amerikai választások előestéjén

Roosevelt elejtette Upton Sinclair kaliforniai kormányzó-jelöltségét

Megbukottnak tekintik a világhírű író

Newyork, november 6.

A közvélemény figyelme a keddi va-lasztásokra összpontosul, amelyek során újválasztják a képviselőház egy részét és az amerikai Unió legtöbb államában a kormányzókat.

Legérdekesebb a helyzet Kaliforniában, ahol az egyik jelölt nem más, mint Upton Sinclair, a világhírű baloldali író. Általában azt hiszik, hogy Sinclair-nek most már igen csekély az esélye arra, hogy ő kerüljön Kalifornia élére. Az a próbaszavazás, amelyet régi szokása szer-int a közel kétfélmillió példányban meg-jelenő Literary Digest nemrégiben ren-dezett, mindössze a szavazatok 45 százalé-kát eredményezte a kiváló író javára. Azóta rosszabbította Upton Sinclair ki-látását az a körülmény, hogy Creel George, a Roosevelt-párti demokraták ka-liforniai vezetője, megtagadott minden kö-zösséget az író-politikussal, amiatt, mert nem volt hajlandó módosítani program-ját, az Epic-et (End Poverty in Califor-nia — Legyen vége a szegénységnek Ka-liforniában). Roosevelt politikai tanácsa-dója, Farley James postaügyi miniszter is megtagadta azt a levelet, amelyet pár

hétrel ezelőtt Sinclair megválasztása ér-dekében intézett a választókhoz.

Mindez azt mutatja, hogy Roosevelt pártja, amely eredetileg vállalta Upton Sinclair jelölését, elejtette ezt, mert rá-jött, hogy a baloldali író programja tu-lontul szocialisztikus és inkább árt a de-mokratikus elveknek. Az Epic messze meghaladja a Roosevelt-politika legszél-sőségeiből intézkedéseit is s emellett csak a munkanélküliség megszüntetése terén mutat fel megvalósítható tervezetet.

Különben Oregon-allamban is egy majdnem annyira baloldali ember, Zimmerman Péter, a kormánypárti kor-mánypárti jelölt, mint Upton Sinclair. Bár Zimmermann programja is sok államszo-cialisztikus elemet foglal magában, az ő megválasztása valószínű.

Általában Roosevelt embereinek gyen-gék az esélyeik. Ezzel szemben azt vár-ják, hogy a kormányon levő demokrata pártból a konzervatív szárny jelöltjei fog-ják legjobban állni a sarat a Hoover-féle köztársasági párt jelöltjeivel szemben. — Ezek közül a szabadelvűeknek jóslóják a legtöbb sikert.

Rendőrkekre került a budapesti véres rablógyilkosság tettese

Vasalni adta véres nadrágját s ez lett a veszte — Ezerkétszáz pengőt rabolt, de ebből csak háromszázal volt ideje elkölteni

Budapest, november 6.

A véletlen, a legjobb detektív vasárnap délelőtt már rendőrkekre juttatta azt az elvetemült gyilkost, aki pénteken éjszaka 10 és 11 óra között meggyilkolta és kirabolta Pólya Sándor ezredes özvegyét, aki-nek a Vilmos császár-úton volt trafikja.

A gyilkos egészen szokatlan körülmé-nyek között került rendőrkekre. Egy bu-dapesti szabómester hívta fel a rendőrség figyelmét arra, hogy

egy fiatalember olyan nadrágot vitt hozzá vasalni, amelyen vér-nyomok fedezhetők fel.

A rendőrök azonnal lesbeálltak és a nad-rágért siető fiatalembert, Horváth Sán-dor állástalan kereskedő személyében le-

tartóztatták.

Horváthot a főkapitányságon alapos valla-tásnak vetették alá és a gyilkos végül is megtérve vallotta be a következőket:

— Nem akart sem rabolni, sem gyilkolni, de a körülmények mégis bűnbe sodorták. Az volt a terve, hogy elárulítóhelyet bérel a Vá-sárcsarnokban s erre a célra ismerőseitől na-gyobb pénzösszegeket vett kölcsön. Csakhogy

amikor a pénzt érezte a zsebében, el-ment ki a lövésnyire szerencsét pró-bálni és majdnem utolsó fillérig min-dent eljárt.

Most már sem egzisztenciát nem tudott ala-pítani, sem a kölcsönöket nem volt miből vis-zsafizetni.

Igy jutott eszébe, hogy kifosztja a trafikot. A tett végrehajtása előtt egy közeli kocsmá-

ban ivott egy kevés bort, majd hazament és magához vette a menyasszonyától kapott pezsgős üveget. A trafikosné éppen zárni ké-szült, amikor ő háromnegyed 11 órakor belé-pett, egycsomag Mirjam cigarettát kért és amikor özvegy Pólyáné megfordult, leütötte. Kifosztotta a pénzeszekrényt és a szobában is zsákmányolt. Összesen 1200 pengőt szerzett, ebből bevásárlásokat is végzett, de 910 pengő még mindig maradt.

A bestiális gyilkost átadták az ügyészség-nek.

Vallomása további folyamán a rablógyilkos részletesen elmondotta, miképpen végzett ál-doztatával. Miután a pezsgős üveggel tarkón vágta az asszonyt, beugrott a pult mögé, hogy kiűritse a pénzes-fiókot, közben azonban ész-revette, hogy az általa lehuzott redőny kém-lelő-nyílásán bárki beláthat s ezért azt újság-al eltakarta. Ezután visszament a fiókhoz, ki-szedte belőle a nagyobb pénzeket, minthogy azonban a pult mögé rogyott özvegy Pólyáné ezalatt felhőrdült, felkapta a szemeteslapátot s halántékra vágta vele. Befutott ezután a szomszédos kis szobába, ott is kiszedte a fió-kokból minden pénzt. Az áldozat ekkor újból hörgögni kezdett, mire mellétjétérdelt, a kályha mellől felvett egy ékalaku fahasábot s azt az asszony tarkóján tátongó sebbe ütötte bele, hogy így széttronsolja a koponyáját s kijön belőle minden életet.

A dohánytörsde fiókjából összesen ezerkét-száz pengőt szedett össze. Kisurrant a trafik-ból, maga után ismét lehuzta a redőnyt s egye-nesen haza sietett. Kimosta bevészéződött ru-háit, nadrágját pedig másnap, szombaton reg-gel vasalni vitte a szomszédos szabóhoz. Ez lett a veszte, mert — mint fentebb írtuk — a szabó felfedezte a vérvonásokat s jelentést tett a rendőrségnek.

A rablógyilkos Horváth Sándor szombaton bevásárlásokat végzett, ruhát, cipőt és kalapot vett magának, de alig 300 pengőt tudott el-költeni a rablott pénzből s máris a rendőrség kezére került.

— Szörénymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Tárziu György Turnuseverinben szolgálatot teljesítő rendőr szabadságát szülőfalujában, Bélaajablancz községben töltötte, ahol boszu-ból agyonlőtte régi baragost, Borcei Miklóst. A tettest a csendőrség letartóztatta és a lu-gosi ügyészségre szállította. — Fiáth Mária 14 éves domosnyai leány a falu határában ma-jorságot legeltetett. A kis libapásztor leány egyszerűen, minden ok nélkül, összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat értelmében a sze-renesétlen gyermeket szívverszélhűtés ölte meg. — Szörénymegyei hírek ismét cigánybanda ga-rázdálkodik. Dank Vilmos nándorhegyi keres-kedőtől a cigányok 30 ezer lej értékű árut loptak. Karánsebes külvárosából számos ló el-tűnt. A csendőrség széleskörű nyomozást ve-zetett be a banda kézrekerítésére. — Temereş-teanu Trandafir Bulza községi gazda vityilója kigyulladt és leégett. A 70 éves gazda látva egyetlen vagyona pusztulását, a lángok közé vetette magát és meghalt. — Radu Florea no-vákfalvai özvegyasszony ablakán keresztül, éjszakának idején, két revolverlövést adott le. Az asszony jelentést tett a rendőrségnek. A vizsgálat kiderítette, hogy a tettes Muntean Konstantin volt, akit a csendőrség őrizetbe is vett.

ŐSZKOR LEGJOBB IDŐ

gyümölcsfát ültetni

ÁRJEGYZÉK INGYEN!!

Erdélyi Szász
Gazdasági
Tanintézet
Faiskolája

Mediaş — Telefon 29 szám.

Az egész világ érdeklődése közepette

Vall a biatorbágyi rém a magyar bíróság előtt

Matuska Szilveszter játssza a bolondot, de olykor kiesik szerepéből
A budapesti főtárgyalás első napja

Budapest, november 6.

A pestvidéki törvényszék Márton-tanácsa hétfőn délelőtt kezdte meg a biatorbágyi rémnek elnevezett Matuska Szilveszter büntető főtárgyalását. A tárgyalás iránt olyan bírási érdeklődés nyilvánult meg, hogy a budapesti törvényszék épületét, ahová a főtárgyalás színhelyét áttették, a pestvidéki törvényszék tárgyalótermének elégtelensége miatt, rendkívül erős rendőri készültséggel vették körül az esetleges tolongások és tüntetések megakadályozására. A tárgyalóterembe csak jegyekkel lehetett belépni s azok, akik ilyen belépőjegy birtokába jutottak, már reggel 9 óra előtt elfoglalták helyüket.

Délelőtt 9 óra 25 perckor vonult be a tárgyalóterembe Márton Albert tanácselnökkel az elnök és Oláh János ügyészek jelentek meg, a védői tisztet Lévy Tibor dr. ügyvéd látta el. Dr. Vosszakértőként Tóth Pál dr. és Német Pál dr. orvosok jelentek meg, míg a törvényszék ellenőrző orvosaként Dónáth Gyula dr. egyetemi tanár kérte fel.

Alighogy a tanács elhelyezkedett, a zsúfolt megtelepített terem moraja között bevonult öt zsurnyos fegyőr kíséretében a vádlott: Matuska Szilveszter.

MATUSKA SZINÉSZKEDIK

Matuska már a belépés pillanatában úgy viselkedik, mint aki nem élméjű. Ide-oda kapkodja a fejét, taglejtésekkel igyekszik feltűnést kelteni. A hangulat nyomban kialakul ellene: Matuska szimulál!

Matuska átszállításakor még mellig erő nagy zakált viselt. A törvényszék intézkedésére azonban hosszú szakállát levágtatták, hogy a tárgyalásra felvonuló tanúk annál jobban felfigyeljenek a világ egyik legkülönösebb bűnözőjére.

22 RENDBELI GYILKOSSÁG

A főtárgyalás Matuska személyi adatainak felvételével kezdődött. Ezután került sor a terjedelmes vádirat felolvasására, amely Matuskát — aki a pillanatban 42 éves — 22 rendbeli gyilkossággal és 14 rendbeli gyilkossági kísérlettel vádolja. A vádirat szerint Matuska a többi gyilkosságot előre megfontolt szándékkal követte el, úgyhogy a biatorbágyi viadukt színpadára vascsövekbe helyezett dinamított elektromos áram segítségével felrobbantott, kisiklatta a bécsi gyorsvonatot, amely lezuhant a mélységbe. A vádirat egészen részletesen, minden mozzanatra kiterjedő figyelemmel ismertet a merénylet lefolyását s névszerint felsorolja a szörnyethalt és súlyosan sebesült áldozatokat.

A vádirat egyébként Matuska multjáról is részletesen beszámolt, ismertetve az Ausztriában elkövetett merényleteket, amelyek miatt hatévi fegyházbüntetésre ítélték.

MINT EGY SZESZÉLYES PRIMADONNA

A vádirat felolvasása után kezdődött meg Matuska Szilveszter kihallgatása. A tárgyalóterem közönsége szinte visszafojtott lélegzettel várta a pillanatot, amikor Matuska, aki kifogástalanul beszél magyarul, vallomását megkezdte.

Matuska azonban úgy viselkedik, mint egy szeszélyes primadonna. Márton Albert tanácselnök többször kénytelen erőiesen rászólni és rendre utasítani, ami azonban nem sokat használ. Matuska továbbra is megmarad szimulánsnak, vagy bolondnak.

Elnök: Bűnösnek érzi-e magát?

— Igen, — válaszolja Matuska — bűnös vagyok. De büncimet Leó szellemének hatása alatt követtem el.

Elnök: Ne kezdje mindjárt ezzel. Ráér még éppen Leónak.

A továbbiakban Matuska Leóról beszél s csakhamar kiderül, hogy tudatában öt ilyen titokzatos szellem is szerepel. Az egyikkel, a legelsővel, 1917-ben a háborúban találkozott s az jóslata meg neki, hogy világhírű ember lesz belőle.

Vallomása közben Matuska idegesen kapkod a zsebeihez, majd hirtelen kisse lehajlik és térdig felhuzza a nadrágját, mutogatja harisnyáját és lakcipőjét.

Elnök: Mi a végzettsége?

Matuska: Gimnáziumot végeztem s büszke vagyok arra, hogy latin is tanultam. Ezt nagyon fontosnak tartom!

Elnök: Volt-e már büntetve?

Matuska: A bécsi Landesgericht előtt, Tudniuk Ausztriában is csináltam „kettőt”.

Elnök: Mennyiben érzi magát bűnösnek?

Matuska: Abban, hogy a biatorbágyi merényletet elkövettem, mindenképpen bűnös vagyok. De ennek oka a Leó szelleme volt.

Matuska most ismét belegabalyodik a Leókba. Össze-vissza fecseg róluk s váratlanul a következőket mondja:

— Tizenharmadik Leó pápát még gyermekkorából ismertem!

Elnök: Ne vicceljen!

Matuska: Az első Leót Gáspár Leónak hívták. Ezzel mint iskolatársammal kerültem szersze. A Leókban különben mindig a Sátán jelent meg nekem.

Elnök: Azt akarja mondani, hogy az a Leó bűvész, vagy kóklér volt.

Matuska: Éppenséggel nem. Egyfel példánál a budapesti Newyork kávéházban találkoztam. Ez többször meg is hipnotizált s így vett rá arra, hogy cigarettára gyujtsak. Azóta szoktam rá a cigarettára. Egyszer, amikor elaltott, tintaceruzát dugott a szájamba s én úgy szívtam, mintha cigarettát lett volna. Egy Leóval pedig a háború alatt Csikszereda körül találkoztam, amint századparancsnoki rangban szénát kaszált.

Matuska ismét pózokat ölt, állásokba helyezkedik, színészkedik. Márton elnök szigorúan szól rá:

Elnök: Nézzen egyenesen a szemembe. Ne pózoljon.

Matuska: A szemből sok mindent ki lehet olvasni.

Elnök: Azt mondja meg, husból és vérből

volt-e az a Leó? Irja le nekünk, milyen volt az, amelyik a biatorbágyi merényletre rávette?

Matuska: Inkább lerajzolom!

Elnök: Mondja csak el szóval. Megértjük mi úgy is.

Matuska: Leó olyan volt, mint egy sátán. Nevető szemekkel és farokkal.

BILINCSE VERTEK MATUSKÁT A TÁRGYALÁSON

Szünet után személyi adatait firtatja az elnök, aki főleg arra kíván felvilágosítást, hogy katonáskodása idején milyen szerepeket töltött be? Matuska egy ideig rendesen felelget, majd észbekap, hogy kiesett a szerepéből, zavaros feleleteket ad és magas hatósági személyeket sértő kifejezésekkel illet, mire az elnök elrendeli azonnali megvasaltatását, ami meg is történik. A vádlott erre percek alatt megint lecsendesül és igen rendes feleleteket ad.

A vallatás során kiténik, hogy Csantavéren a forradalom alatt karhatalmi parancsnok volt és a parancsnoksága alatt álló csapat rabolt és fosztogatott. A tanácsköztársaság bukása után átmenekült Bécsbe, onnan 19—21-ben tért vissza, Mezőtúron telepedett le, ahol — miután birtokot vásárolt magának és azon tönkrement — különféle szélhámosságokat követett el és többek között hamis esküre való felbujtás miatt eljárás is indult ellene.

Délután az elnök rendelkezése Matuskát megszabadították a bilincseitől és úgy vezetik elő, hogy a késő esti órákig folytassák kihallgatását.

Manolescu Strunga:

„A házkutatást nem szántam látványosságnak”

Garoflid volt minisztert választották meg a külkereskedelmi bizottság elnökének

Bukarest, november 6.

A kontingentálási igazgatóságon tartott házkutatással kapcsolatban Manolescu-Strunga újabb nyilatkozatát közlik a fővárosi lapok. A miniszter tiltakozik az ellen a vád ellen, mintha a házkutatást és személymotaotást „látványosságnak” szánta volna. Neki mindössze annyi szerepe volt, hogy közölte a tisztviselőkkel azokat az okokat, melyek szükségessé tették a gyors eljárást. Kijelenti, hogy nem állott szándékában a becsületes tiszt-

viselőket megbántani, viszont a birtokában levő feljelentések kötelességvé tették az erőszakos cselekvést.

Tegnap este a kereskedelmi minisztériumban Manolescu-Strunga elnöklete alatt ülést tartott a külkereskedelmi bizottság. Elnöknek Garoflid volt földművelésügyi minisztert, alelnöknek Constantin Orghidan, főtitkárnak pedig Polyzu mérnököt, a kontingentálási hivatal igazgatóját választották meg.

Szigoru ítéletet hozott a kolozsvári hadbíróóság a kommunista ifjumunkások pörében

A három lövöldölt 5—5 évi súlyos börtönre ítélték, hat vádlottat felmentettek, a többiek kisebb büntetéseket kaptak

Kolozsvár, november 6.

A hatodik hadtest hadbíróága hétfőn fejezte be a kolozsvári ifjumunkások pörének pénteken megkezdett főtárgyalását. A hétfői ülésen Negulescu őrnagy, katonai ügyész megtartotta vádbeszédét, amelyben elejtette a vádat Salamon Ernő dr., Reismann Izso és neje, valamint Marton Licy ellen. A többi vádlottat két évtől 10 évig terjedő börtönbüntetés kiszabását kérte.

A védők közül elsőnek Mayer Titusz szólalt fel s az egyik fővádlottat, Benedek Andrást vette védelmébe. Azt fejtegette, hogy Benedek nem volt tagja a titkos szervezetnek s így nem is követhette el azokat a bűncselekményeket, amelyekkel vádolják. A többi vádlott érdekében Boer Octavian dr. és Georgescu Mircea ügyvédek beszéltek és felmentést kér-

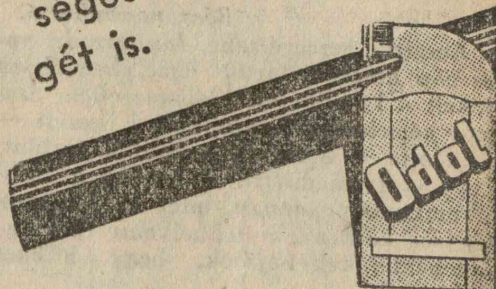
tek.

A hadbíróóság hétfőn este 7 órakor hirdette ki ítéletét, amellyel Benedek Andrást 5 évi súlyos börtönre, 10 ezer lej pénzbüntetéssel és 10 évi jogvesztéssel sújtotta. Ugyanezt a büntetést mérte a hadbíróóság Bodó Károly és Szabó Zoltán vádlottakra is. Schweller György vádlottat két és fél évi fegyházra, 5 ezer lej pénzbüntetésre, 5 évi jogvesztésre, Demény Rózát 1 évi fegyházra, Leitner Annát pedig, Leitner Fülöp dr. közismert kolozsvári orvos leányát háromhavi elzárásra ítélte. Nagy Lajos vádlott egyévi fegyházbüntetést kapott, míg feleségét felmentették. Ugyancsak felmentette a hadbíróóság Semlyén Zsuzsa ismert kolozsvári urileányt, Reismann Izst és nejét, Marton Licyt és Salamon Ernő dr.-t.

Az elítéltek fellebbezést jelentettek be.

A tisztaságára kényes
ember nem elégszik meg
csak tiszta fogakkal. Is-
meri a tiszta és egész-
séges száj jelentősé-
gét is.

ODOL SZÁJVIZ

tisztítja és frissíti száját, meg-
óvja fogait a romlástól és
megőrzi egészségét.

Kirabolták Nagy- károlyban a Casa Noastra bank fiókját

Nagykároly, november 6.

Nagyszabású titokzatos bankrablás tartja izgalomban Nagykaroly lakosságát. A szombat déltől hétfő reggelig tartó bankszünetben

eddig még ismeretlen tettesek behatoltak a Casa Noastra szármári pénztárházba nagykarolyi fiókjának pénztárhelyiségébe s a jól bezárt páncélszekrényből 380 ezer lej készpénzt elemezték.

A rablást csak hétfőn déltájban vették észre. A bankfiók személyzete ugyan hétfőn reggeltől rendesen dolgozott, de a pénztárosnak csak később akadt olyan dolga, hogy fel kellett nyitnia a páncélszekrényt. Megdöbbenve állapította meg a 380 ezer lej eltűnését, amely annyival rejtélyesebb, mert a Wertheim-szekrényre se feszítésnek, se furásnak, sem más erő-

— Számos nő hajnal reggel, éhgyomorral felpohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvíg végtelen nagy megkönnyebbülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja.

szaknak semmi nyoma. Kétségtelen, hogy a páncélszekrényt álkulccsal nyitották fel, mégpedig a helyzettől kitűnően ismerős egyének.

A rendőrség nyomban megindította a legerélyesebb nyomozást. A tüzetesebb vizsgálat során a páncélszekrény kulcslyukaiban viasznyomokat találtak, amik arra mutatnak, hogy a tettes, vagy tettesek, néhány nappal ezelőtt mintát vettek le. A hatóságok feltevése szerint a bankrablók csak a szombatról vasárnapra virradó éjszaka követhették el a bankfiók kifosztását. Álkulcsokkal nyitották fel az ajtókat is, majd a pénztárhelyiséget.

Lapunk zártáig a rendőrségi nyomozás még nem tudott számottevő eredményt felmutatni.

A francia baloldali egységfront minden eszközzel küzdeni akar a háború ellen

Lyon, november 6.

A szocialista-kommunista egységfront országos nagygyűlése, amely szombaton vette kezdetét Lyonban, vasárnap két nagyfontosságú határozati javaslatot fogadott el. Az egyik szerint háborús veszély esetén az egységfrontnak mindent meg kell tennie a háború megakadályozására a harcokba kell a kapitalizmus ellen, amely a háborút előidézi. A második határozat pontosan körülírja a szervezeti és cselekvési egység közötti különbséget.

Akárcsak az őskerestényesség korában...

Bécs, november 6.

Ausztria hercegérseke, Innitzer dr. vasárnap beszédet tartott, amelyben élesen kikelt a katolikusok üldözése ellen. Számos németországi katolikus beszélt — mondotta — a ezek előadásából kitűnt, hogy a Harmadik Birodalomban a katolikusoknak ugyanugy, mint az őskerestényesség korában, rejtékhelyekre és katókombákba kell bujniuk, hogy hitüket vallhassák.

Az egyházfejedelem beszéde nagy fel-tűnést keltett.

Ittél a bíróság:

Jogtalanul bocsátották el a marosvásárhelyi betegségélyző két kisebbségi tisztviselőjét

Marosvásárhely, november 6

Nemrégiben irtunk a marosvásárhelyi betegségélyzőpénztárnál uralkodó kisebbségellenes tendenciáról, amelynek egyik jellemző hajtása a marosvásárhelyi tábla mellett működő revíziós bizottság elé került most.

Az új betegségélyző-törvény életbe léptetése idején átszervezték a marosvásárhelyi betegségélyző tisztikarát is. Az átszervezés alkalmával megtörtént az a különös eset is, hogy

a szabályszerűen kinevezett tisztviselői karból néhányat „elfelejtettek” felterjeszteni.

Azt hisszük, felesleges kihangsúlyozni, hogy

a feledékenység kizárólag kisebbségi tisztviselők rovására történt.

Az ilyenmódon kisemmizett tisztviselők természetesen nem nyugodtak bele a súlyos jogfosztásba, és pert indítottak a betegségélyzőpénztár ellen.

A marosvásárhelyi táblai tanács ez-alkalommal két ilyenmódon elbocsátott tisztviselő: Török Frigyes és Kiss Árpád ügyében ítélezett, fénys elégtételt szolgáltatva a tisztviselőknél. A bíróság ugyanis kimondta, hogy a két törvényesen kinevezett tisztviselő elbocsátása minden jogalap nélkül történt és azonnali hatállyal visszahelyezte őket állásukba.

Vasipari szakkönyvek

mélyen leszállított árban:

Balogh: Osztófej	Lei 15
Barna: Eszterga-, furó- és marószerszámok	15
Készülék, furás marás	18
Vas- és fémpipari szakkönyv, 400 oldal, 222 ábra, 80 táblázat	103
Szerelők és lakatosok szakkönyve (300 oldal, 250 ábra, 70 táblázat)	90
Csavarmenetvágás	36
Boldizsár: Esztergályosok és marósok	18
Javor: Lőerőszámítás	48
Knapp: Kenőanyagok	24
A fémszínezés szakkönyve	36
Kádár: A hegesztés szakkönyve	72
Lusker: Vasipari szerszámok	12
Péter: Vas- és acélöntő	30
Prohászka: Vasipari szerszámok készítése	30

stb., stb.

Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban. Pósta útjával. Kérjen teljes nagy szakkönyvet.

Utonállók támadtak meg egy tisztviselőt Nagyváradon

Nagyvárad, november 6

Kinos és kellemetlen nyugtalanságot kelt Nagyváradon, hogy az utóbbi időben a betörések, lopások egyre sürűben ismétlődnek, sőt legújabbán már a nyílt utcán, a város közepén kíséreltek meg rablótámadást, egyelőre még ismeretlen tettesek.

Szombaton este hét órakor Orbán Vilma tisztviselőt a Schlauch-parkban három utonálló vette hirtelen körül s mindenképpen ki akarták tépni kizárás-

káját a kezéből. A leány megijedt ugyan, de táskáját azonban makacsul szorongatta s közben segítségért kiáltott. Szerencsére akadtak a közelben férfiak, akik szaladni kezdtek a sikoltozó nő felé, mire a három támadó kerekelt oldott.

Ez az új eset a rendőrséget is kizökkentette nyugalmából s most már komolyan hozzáfogott, hogy véget vessen a személy- és vagyonbiztonság ellen irányuló támadásoknak.

Gömbös Bécsben és Rómában

A magyar miniszterelnök szerint nincs szó olasz-osztrák-lengyel államblokkról

Budapest, november 6.

Gömbös Gyula miniszterelnök vasárnap reggel 8 órakor feleségével, valamint Bakách-Besseney György báró követségi tanácsossal, Mengele Ferenc dr. külügyi sajtófőnökkel és Petneházy Antal titkárral vonaton Bécsbe utazott, ahová délelőtt érkezett meg. Az Ostbahnhofon a kormány tagjai élén Schuschnigg kancellár fogadta.

A pályaudvarról Gömbös és kísérete a magyar követségre hajtatott, majd megkoszorúzták a hősk emlékművét, hivatalos látogatást tett Schuschnigg kancellárnál és Berger-Waldenegg külügyminiszternél. Ezután az osztrák kormányval együtt az Imperial-szálló éttermében ebédelt, ebéd után pedig koszorút helyezt el a Seipel-Dollfuss-emléktemplomban is. Pontban délután 4 órakor a magyar miniszterelnök tisztelő látogatáson jelent meg Miklós szövetségi elnökkel. Később Schuschnigg és Berger-Waldenegg visszaadták Gömbösnek a látogatást s tovább tanácskoztak vele. Este 10 órakor aztán a magyar miniszterelnök kíséretével folytatta útját Rómába.

A kormányparti Reichspost munkatársa beszélgetést folytatott Gömbössel s elsősorban azt a kérdést tette fel, politikai okok vezetik-e, amikor Róma előtt Bécsben tárgyal? A magyar miniszterelnök így válaszolt:

— Bizonára. Európa mai helyzetében az ember csak jót tesz azzal, ha a lehető leggyakrabban érintkezik barátaival. Ez megfelel a római jegyzőkönyvek szellemével is.

Az újságíró ezután azt kérdezte Gömböstől, igaz-e, hogy a római egyezmény résztvevőinek

a körét ki akarják bővíteni? A miniszterelnök kijelentette, hogy erről mitsem tud.

— A mi egészséges gondolatunkban való részvétel — mondotta — kíváncs, de csak akkor, ha az újonnan csatlakozók között ugyanaz a megértésre törekvő őszinte akarat nyilvánul meg, mint amilyen örömdetes módon Olaszország, Ausztria és Magyarország között fennáll, továbbá, ha a hozzájárulásnak adva vannak a reális előfeltételei.

A Reichspost munkatársa a továbbiakban megjegyezte, hogy abból a tényből, hogy közvetlenül varsói útja után Gömbös most Rómába megy, külföldön sokan következtetnek olasz-magyar-lengyel blokkra. Erre vonatkozólag a magyar miniszterelnök kijelentette, hogy Varsóban a magyar-lengyel barátságot támasztották alá s ezt ki akarják építeni. A magyar külpolitika irányának nem felel meg az, hogy blokkalkutatókra törekedjék.

A párisi lapok élénk figyelemmel kísérik Gömbös római útját. Egyesek közülük igyekeznek kisebbsíteni látogatása jelentőségét, mások viszont rendkívül jelentőségelteljesnek tartják. Az utóbbiak rámutatnak arra is, hogy sok tekintetben Gömbös római tárgyalásainak eredményeitől függ az olasz-francia közlekedés is.

Itt írjuk meg, hogy Chamberlain gróf, Franciaország római követe, több heti párisi tartózkodás után szombaton este hirtelen visszatért állomáshelyére, ami bizonyára összefüggésben van Gömbös látogatásával is. Chamberlain különben tovább folytatja a tárgyalásokat Mus-

solinivel és Suvich-csal, Laval francia külügyminiszter római útjának előkészítése ügyében.

Az előre kidolgozott program szerint Gömbös magyar miniszterelnöknek hétfőn este 8 órakor kellett megérkeznie az olasz fővárosba, ahol a pályaudvaron Mussolini, Suvich és Aloisi báró népszövetségi olasz főmegbízott fogadták, a katonai és polgári méltóságok élén. A program szerint este vacsora volt a kvirinái magyar követségen. Gömbös kedden délután tanácskozik először Mussolinivel, aki este az Excelsior-szállóban ad részére disztrakomát. Szerdán délelőtt Gömbös kézesókra járul XI. Pius pápához, délután pedig újra a Duce-val tárgyal.

Egy talált bot miatt agyonszurta szolgatársát

Petrozsény, november 6.

Mucenic Dumitru és Laban Dumitru petrozsényi szolgalegények 2 évvel ezelőtt összeveszttek egy együttesen talált bot tulajdonjoga felett. Azóta napirenden volt közöttük a verekedés. Szeptember végén a 19 éves Mucenic a 21 éves Labant Petrozsény főutcáján egy hatalmas doronggal úgy helyben hagyta, hogy a több mint két hétig nyomta az ágyát.

Laban nem jelentette fel haragját, hanem — amint betegsége alatt és felgyógyulásakor is barátai előtt hangoztatta, — véres bosszúra készült. Vasárnap este összekerültek Petrozsény piacán. Mucenic egy kocsmából lépett ép ki, a mikor elébe toppant a bosszuszomjas Laban s

kését markolatig a mítsem sejtő ember szívébe dőfte.

Mucenic jajszo nélkül elvágódott, míg Laban, kirántva áldozatának szívéből a kést, elmenekült.

Lucaciú komiszar megindította a nyomozást Laban kézrekerítésére. Munkáját gyors siker koronázta.

Még ki sem hült az áldozat holtteste és a gyilkos máris a rendőrség kezében volt.

Laban nem tagadta tettét. Megbánást sem mutatva mondotta el gyilkosságának körülményeit. Csak másnap, amikor áldozata tetemének felboncolásához őt is kivitte a rendőrség, tört meg annyira, hogy el is ájult.

Labant még a boncolás napján a dévai ügyészségre szállították.

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGENY

Irtá: TAMASI ARON

Gáspár bácsi nagyon elgondolkodott, majd a mutatóujjának a begyit a foga közli szorította és azt mondta:

— De akkor a multat sem tudhassuk, mert az a jövőből került oda!

— Eppen ez a jó benne! — mondtam neki. — Mert akkor a fogadalom ugyanvalóst elveszett!

Egyszerre nagyot kacagtunk mind a ketten, de Teréz néni is erősen örvendhetett, mert így szólt:

— Csak hogy a végire értetek, mielőtt mind a hárman megbolondultunk volna.

Ugy néztünk össze Gáspár bácsival, hogy abban inkább benne volt, mint a szóban, miszerint az efféle magos gondolkozás nem az asszonyembereknek való. De azért mi sem folytattuk tovább az idővel való kegyetlenkedést, hanem helyet engedünk a vacsorának, hadd beszéljen az még nálunknál is okosabban. Vacsora után pedig elmentünk mind a hárman a tizcentes moziba, ahol egy amerikai hős fiút mutattak, kinek két nagy dolog állott a tulajdonában: először egy gyönyörű leány, aki hagyta, hogy a fiú elrabolja; másodszor pedig egy még gyönyörűbb paripa, ki előtt a természet sem tudott akadályt emelni. Nagyon tetszett nekem, hogy milyen bátor a fiú, igaz viszont, hogy a derekán az öv teli volt agatva pisztolyokkal. De csinált is bajt eleget, mert nemcsak a képen lőtt le mindenkit, aki az útjába került, hanem nálunk a családban is megbontotta a békességet. Gáspár bácsi ugyanis annyira lelkesedett érte, mintha személyes jóbarátja lett volna, ellenben Teréz néni sem az emberirő sok lövődözést nem szerette, sem pedig az ura nagy meghódolását. Emiatt

aztán úgy összeveszttek, hogy hazafelé egyik sem akart a másikkal menni. S mivel én sem tudtam, hogy most már melyikkel tartsak, úgy rendeztem a dolgot, hogy libasorban menjünk: vagyis elől Teréz néni ment, utána én s harmadiknak Gáspár bácsi. Azt hittem, hogy otthon sem fognak kitalálni a moziból, de Grün Béből mind a ketten annyira szerették, hogy őfelette mégis összekelültek.

Rajtam azonban csak akkor vett erőt igazában a nyughatatlanság, amikor ismét előntötte a házat a családi béke. Duzzogva nézegettem körül és szerettem volna valami csunyat mondani a hitvány papagájnak, bár csak egy oktalán állat volt ő. Megpróbáltam azt is, hogy leüljek az asztal mellé és kitaláljak valamit, amiről folyjon a beszéd. De olyan kínzó és rettenetes dolgok jutottak eszembe, mint például az, hogy hármunk közül melyik ölné meg a legszívesebben a másikat! Nagyon megijedtem, mert eddigelé sohasem született efféle gondolat bennem. Hamar felkeltem az asztal mellől és a szobákat kezdtem járni, hogy az ördögök ne tudják olyan könnyen a lelkembe vetni a horgot. Azon szerettem volna gondolkodni, hogy vajjon mi ösztökélheti kedves agyamat az ilyen hirtelen rosszra, de a felelet valahol nagyon a mélyben lehetett s talán olyan irással is, amelyet én még nem értettem. Annyit sejteni mertem azért, hogy ez az új és különös világ, mennyei fényével és poklos műhelyeivel, annyiféle emberével, pénzével és fancies leányaival s egyáltalában minden fenyegető rosszával és elérhetetlen tiündöklésével: körül fogják a lelkemet, mint

a kegyetlen vadászok a tisztást és ott szelid s szép özet akarnak löni, de legalábbis nyulat!

Ugy gondoltam, hogy az lesz a legjobb, ha az ágyba menekülök. De mintha a kárhozát szélén feküdtem volna ott is, egyre és mindegyre jöttek a rossz gondolatok. Ha megöltem nagynehezen az egyiket, mint Szent György a sárkányt, akkor hét másik sárkány lett annak a feketé vériből. A végén már nem volt mit tennem, felkeltem és a vízvezetéknel a fejemre eresztettem a vizet. Ez meg is nyugtatott egy kicsit s éjfél felé el tudtam aludni.

Az volt az utolsó gondolatom, hogy bár volna valakim, akivel legalább néhanapján veszekedni tudnék!

Másnap ismét kirándulásra akartak csábítani, de én azt feleltem nekik, hogy jól van: vigyenek el a Hargitára, mert arra az egy helyre szívesen kirándulok. Mivel azonban oda nem akartak elvinni, inkább elévtem a Kelemen pav angol könyvit és egész nap azt tanulmányoztam. S estérekelve hiába zugtak és kavarogtak az angol szavak a fejemben, mert összeszorítottam a kezem és olyan kegyetlenséggel, amivel Fifi az oroszlanok közli lehetett volna vetni, azt mondtam magamnak:

Mostantól kezdve minden nap egy órát fogsz tanulni! S ha nem, akkor lenyuzom a bőrdőrt!

Szerencsére nem kellett a magam hóhérrává lennem, mivel elég jól betöltöttem a parancsot. De sohasem tudhassa az ember, hogy melyik uton közeledik feléje a szerencsétlenség, mert lám: mialatt eszem lámpásával én is elakadás nélkül haladtam a tudás útján, az alatt a másik uton, vagyis a munka és a pénzszerzés útján, rémitő és ködös céltalanság ereszkedett reám. Egyre sürűbb lett a köd és egyre vakabb a céltalanság! A harmadik héten néha már meg is álltam munka közben és magam elé néztem, ahogy Toldi Miklós szokott.

A balkáni antant — új nagyhatalom

jelentette ki Isztambulban Purics jugoszláv külügyminiszterhelyettes
A Balkán-szövetség már több egyszerű szövetségnél
— mondotta Titulescu

Isztambul, november 6

A balkáni antant ankarai értekezle-
séről visszatérőben Titulescu román kül-
ügyminiszter nyilatkozott a francia Ha-
vas-ügynökség munkatársának s a kö-
vetkezőket mondotta:

— A balkáni értekezlet határozatai
igen nagy politikai jelentőséggel bírnak.
Egyeztetünk a békét minden oldalról
biztosítani. A Balkán-szövetség tudni
fogja azt az utat, amelyet ennek a cél-
nak az érdekében követnie kell. Töre-
kedni fog szomszédait is megnyerni a
maga célkitűzéseinek. Bulgáriát, noha
még nem tagja a szövetségnek, máris
egy tekintjük, mintha a szövetségbe
tartoznék.

— A Balkán-szövetség már nem egy-

szervi szövetség — fejezte be nyilatko-
zatát Titulescu.

Ugyanebben az értelemben nyilatko-
zott Isztambulban Purics jugoszláv kül-
ügyi államtitkár is. Hangzottatta, hogy
az ankarai értekezlet szilárd alapokra
helyezte nem csupán a Balkán-félsziget,
hanem az egész Földközi-tenger békéjét
is.

— Egyben megerősítettük a balkáni
antantot és tülzás nélkül mondhatjuk,
hogy ezáltal új nagyhatalmat teremtet-
tünk. Ebben a keretben együttes erőfe-
szítéssel azon munkálkodunk, hogy po-
litikai, társadalmi és gazdasági téren
megővjük közös érdekeinket s a balkáni
népek függetlenségét, amennyiben ez az
általános béke szempontjából szükséges.

Kijárók kezére adták az ügyet, — bűnvádi eljárás lett belőle

A békásiak erőszakos legelőloklalásának újabb kellemetlen
lejleményei

Csikszereda, november 6.

Székely János csikkarcfalvai és Kozma
József csikjenőfalvai közbirtokossági ta-
pok Vasu Sándor dr. csikszeredai ügy-
véd útján bűnvádi feljelentést adtak be
közbirtokossági vezetőségeik ellen. Fel-
jelentéseik szerint a két község közbirto-
kosságnak vezetősége kétféleképpen kárt
okozott a vagyonközösségnek.

A kusza vád számai az érc-kelt közbir-
tokosságok és a békásiak között folyó
foglalkozási viszállyal származnak. Annak-
előjén sokat szerepelt az erdélyi sajtó-
ban, hogy a békásiak a Királykut és
Ivánfőnek nevű legelőrészeket erőszakos-
an elfoglalták. A székelyeket a legfel-
sőbb bíróság is visszahelyezte jogaikba,
az ítélet azonban nem tudták vagy nem
akarták végrehajtani. A vége a dolognak
az lett, hogy a nemzeti-parasztpárt tör-
vényt hozott, amely szerint a kérdéses
területeket napi áron megvásárolja a
székelyektől s aztán nemzeti ajándék-
ként a békásiaknak adományozza. Saj-
nos, ennél az ügynél is jelentkezett Ro-
mánia régi rákfenéje: a kijárási. A tör-
vény végrehajtása késett s így a két ér-

dekelt közbirtokosság vezetősége közgyü-
lésileg fogadta el a kijárók javaslatát, a
mely szerint holdanként 2 ezer 500 lejt
kapnak, az ezen felül elért ártöbbletet
pedig tiszteletdíj és költségek címén a
kijárók rendelkezésére bocsátják. Így az-
tán a dolog „rendbe is jött”. A székelyek
megkapták a pénzt — azonban javarész-
ben csak elméletileg, mert adó- és más
adósságok címén a felvett összeg jórésze
eluzott. Nem jártak jól a kijárók sem,
mert az állam nem fizette ki a remélt
összegeket s így még készkiadásuk sem
történt meg teljesen.

Ez a „megoldás” természetesen nem elé-
gítette ki a közbirtokossági tagokat, akik-
re igen ráfért volna a pénz. Elégedetlen-
ség keltekezett soraikban s ennek ered-
ménye az a bűnvádi feljelentés, amelyet
most a két közbirtokosság vezetősége el-
len beadtak. Az eljárás természetesen
megindult már s a vége nem is lehet két-
séges. Akár megállapítja a bíróság, akár
nem a vezetőségek könnyelműségét, a
közbirtokosságok mindenképpen ráfizet-
nek a dologra, amelyen csak egyetlen
ember kereshet: Vasu dr. csikszeredai
ügyvéd.

Elopták egy bukaresti író 400 ezer lejt tartalmazó irattáskáját a bukaresti— nagyvárad rapidvonalon

Csak néhány percig volt
szórakozott a különben is
gyanakvó áldozat, de ez a néhány perc elég volt a rendkívüli ügyes-
séggel és vakmerőséggel dolgozó tettesnek

Nagyvárad, november 6.

Vakmerő vasuti tolvajlás történt a bu-
karesti—nagyvárad rapidvonal egyik má-
dosodaltálya fülkéjében. A lopás áldozata
egy bukaresti román író, Simon
Schmidt, írói nevén Uri Benador, aki-
nek legutolsó nagyobb műve „A husza-
dik század ghetója” cím alatt csak nem-
rég jelent meg és kétféle nagy feltű-
rést román irodalmi körökben. Simon
Schmidt kétségbeesetten jelentette a
nagyvárad rendőrségnek, hogy

a rapidvonal egyik másodaltálya fül-
kéjében egy ismeretlen férfi elvitte
irattáskáját, amelyben 400 ezer lejnyi
összeg volt.

A rendőrségnek meglehetősen gyanakvó-
san fogadták a bejelentést. Manapság nem
igen hordoznak magukkal az emberek
akkora összegeket. Irőemberek különö-
sen nem szokott ilyen hatalmas pénzesz-
ámot „utitársként” szerepeltetni. A feljen-
tést jegyzőkönyvbe vevő rendőrtiszt ér-
deklődni is kezdett a pénz eredete és cél-
ja felől, mire Schmidt kijelentette, hogy
a pénzzel nyomdagépeket akart vásárol-
ni s azért vitte magával. — Nemsokára
újabb könyve kerül kiadásra s ennek a
nyomdagépek kellenének az újfajta gé-
pek.

A rendőrség azonban még ezt a ma-
gyarázatot sem tartották kielégítőnek s
ezért udvariasan megkérték a feljelen-

tőt, írja fel nagyvárad ismerőseinek a
nevét, hogy a személyazonosságát igazol-
tatni tudják. Az igazoltatás hamarosan
megtörtént. Nagyváradon több román
és magyar újságíró akadt, aki a fel-
jelentőnek Uri Benadornal, az ismert ne-
vű íróval való azonosságát minden két-
séget kizáróan bizonyította. Így aztán ko-
molyan kellett venni a feljelentést is.
Simon Schmidt előadta, hogy a lopás
Váradvelencén történt. Az a fiatalember,
akire a gyanúja irányul, Csucsán szállott
fel s abba a kocsiába telepedett, amelyben
ő ült. Többször volt az az érzése, hogy az
„új utas” erősen figyeli őt s ez kényel-
metlenségi érzéssel és gyanakvással töl-
tötte el. A kocsiját kétizben is elhagyta,
de táskáját mindig magával vitte.

Váradvelencén aztán egy pillanatilag si-
került megfigyelnie gyanújáról. Csak
a folyosóra lépett ki s mindössze addig
állhatott az ablak előtt, amíg a vonat új-
ra megindult. Ez a néhány perc azonban
elegendő volt a vakmerő vasuti tolvajnak.
Táskája eltűnt s nem volt sehol utitársa
sem. Mire vissza tudta nyerni higgadtá-
gát, a vonat már Nagyváradon volt s ne-
ki nem lehetett más választása, mint meg-
tenni a feljelentést a rendőrségnek. A to-
lvajról egyébként meglehetősen pontos
személyleírást adott. A rendőrség úgy
nőlik, hogy hamarosan kézre is kerítik
Legalább a tolvajt, ha már a 400 ezer lejt
nem sikerül visszaszerezni.

Ha a

legnagyobb figyelemmel vizs-
gál meg minden legapróbb
részletet, amely egyéni báját
kiemelni van hivatva,

NEM HIBA-E,

ha a kölnivizet, amelyet hasz-
nálni fog, csak tatálomra vá-
lasztja meg?

A HÖLGYEK legtöbbje az üzle-
tek egész sorát keresi fel, hogy
egy ruhát vásároljon. Amíg dönt,
számos modellt vizsgál meg ala-
posan. Jól megnézi a szövet ha-
tását, a szabás stílusát, a ruha vo-
nalát.

Ugyanezek a hölgyek bemennek
akármelyik drogériába és megve-
szik a legelső üveg kölnivizet, amit
elérnek. Az eredmény sze-
rencia. A rosszul megválasz-
tott, nehéz illatu, közönséges par-
füm miatt a toaletti elveszti hatá-
sát. Ahelyett, hogy sikerük lenne,
kerülnek a hölgyeket.

A magyarázat egyszerű: tudva-
levő, hogy a szaglás az érzékek
egyik legfontosabbika, mert nagy
mértékben befolyásolja az ér-

EAU DE COLOGNE

Chat Noir
Lady

Rövidesen elkészül a konstancai Kelei felé orientálódik a romániai frissfus- kivitel export-vágóhid

Bukarest, november 6.

Románia élőhúskivitele nyugat felé
állandó visszaesést mutat, habár rövid
idő óta az exportörök külön prémiumot
kapnak, hogy felvehessék a versenyt a
többi exportállam árujával. A román ki-
vitel visszaesésének egyik oka a vámszo-
rompók fokozatos szigorítása, másfelől
pedig a román állatállat és hus minőségi-
leg is alatta marad például a magyar,
vagy jugoszláv árunak, miután Romá-
niában nincsen rendszeres hizlalás. Ezért
az állatkivitel és húsexport egyre in-
kább kelet felé kezd orientálódni, ahova
a szállítás is olcsóbb, mert vízi úton tör-
ténhet, míg eddig az állatkivitel és hú-
sexport túlnyomórészt vasuton történt,
amelynek magas szállítási díjtételei is
csökkentik a romániai áru versenykép-
ségét.

A húsexport fokozása érdekében a
kormány még Vasile Sassu földművelés-
ügyi minisztersége alatt megkezdte Kon-
stancában egy modern exportvágóhid
építését. Ezek a munkálatok befejezé-
sükhöz közelednek. A vágóhid építése 48
millió lejtbe kerül, amelyből 30 milliót
a földművelésügyi minisztérium ad, míg
a többi Konstanca városa fizeti, mert a
vágóhid a város husellátást is fogja szol-
gálni. Az exportvágóhid napi kapacitása
300 darab nagyállat levágása lesz nyolc
órai munkaidő mellett. A vágóhidnál
már beépítették a legmodernebb hűtő-
berendezéseket, azonkívül rendszeres
állatvásárt létesítenek mellette, amely
iparvasúttal lesz összekötve. Ugyanak-

zelmi világot és azt a komplexumot, ame-
lyet közönségesen szerelemnek, szimpátiá-
nak nevezünk...

EZÉRT A LEGBIZTOSABB GARANCIA A
KÖLNIVIZ SZÁMÁRA A „LADY” CIMKE.

Mindig a minőség biztosítéka a cég hir-
neve. A maga szakmájában „Lady” vezető
helyet foglal el, összehasonlíthatatlanul és
minden vilán felül. Számos cég próbálta
védjegyét, címkéjét vagy üvegeit utánozni.
De egyiknek sem sikerült elérnie például a
„Chat Noir” kölnivíz tökéletességét, amely
a nő toalettiében egyedülálló helyet foglal
el. Az elegáns nő varázsa e kölnivizben
szubtilis izgalmat, elragadó nimbuszt talál,
ami sikereinek a titka.

kor a Román Tengerhajózási Társaság,
a S. M. R. is hűtőberendezéssel szerelte
fel több kereskedelmi hajóját, amely na-
ponta fogja a friss húst a közeli keletre
szállítani.

— Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak heten-
ként többször, reggel felkeléskor egy pohár
természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert
ez mindig alaposan kitisztítja és méregtele-
niti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az
emésztést és az anyagcserét is jótékonyan be-
folyásolja. Az orvosai tudomány legjelesebb
képviselői már régóta hangsúlyozták, hogy a
Ferenc József víz hatásával minden tekintet-
ben meg vannak elégedve.

A temesvári városházán csak három törvény- telenül kinevezett tisztviselő van

Temesvár, november 6.

Bukaresti jelentések szerint a belügy-
minisztérium felülvizsgálta a temesvári
kinevezések revíziójáról szóló jelentése-
ket és mindössze három törvénytelen ki-
nevezést állapított meg. Hírek szerint a
város vezetősége ezt a három tisztviselőt
nem szándékozik elbocsátani, hanem vá-
rosi szolgálatban más állásba helyezi
őket.

HIREK

Baradlai László:

Gyémántgyűrű az irodalomban

Egy ambiciózus szatmári textilkereskedő: Haasz Kálmán összegyűjtötte hadifogoly korszakának élményeit, megírta és Világfergeteg címen, regényformában odta ki.

Ebben eddig nincs semmi különös. Ma általában mindenki mással foglalkozik, mint amihez ért. A nyelvvizsgán elbukott és leépített vasutas, zsebhen hordozható esőernyőt igyekszik feltalálni, a gépészmérnök, jobb hiányában, órabéres munkás a vagongyárban, a gimnáziumi latin-görög tanár szappannal házal, míg a hajdani ügyvéd a határon át devizát sibol. Nincs tehát semmi feltűnő abban, ha Haasz Kálmán szatmári kereskedő regényt ír. Mit is csináljon ma egy kereskedő? Az üzletmenetétől nyugodtan ráér regényi irtni.

Magát a regényt még nem olvastam el. Valószínűleg nem is fogom. Így legalább nyugodtan írhatok róla, mert nem zavar az írott szöveg. Abban bizonyos vagyok, hogy ha Haasz ur úgy írta meg a regényt, ahogy a maga természetes kereskedői szemével látta a dolgokat, akkor a könyv nagyon jó. Ha azonban író akart lenni, Markovits Rodiont vagy Rent, esetleg Remarque-t akarta utánózni, akkor a könyv rossz.

Maradjunk tehát egyelőre annál a feltevésnél, hogy a könyv jó.

Haasz ur azonban nemcsak, hogy könyvet ír, de praktikus kereskedő-ember is. Tudja jól, hogy az „árut” ma nem lehet olyan könnyen eladni. Tudja jól, hogy nem elég az, ha a szöveg jó. Máshol is jó szöveget adnak. Valamit kell adni a „vevőnek”, aki nagyon megnézi, hogy azt a száz lejt, amelyért na egész tekintélyes időt kell ledolgozni, a Haasz ur könyvéért vagy — mondjuk — az új Werfel regényért adja-e ki?

A konkurrencia ellen védekezni kell — ez a jó kereskedő jelszava és Haasz ur, ha írói mivoltát esetleg kétségbe is vonják a kétkedők, azt az egyet bebizonyította, hogy jó kereskedő.

Haasz ur ugyanis bevezette a gyémántgyűrűt az irodalomba.

Az élelmes szerző, könyvének minden egyes példányhoz egy levelezőlapot mellékel. A levelezőlap nyomtatott szövege felszólítja a „vevőt”, hogy nyilatkozzék: tetszett-e a könyv, vagy nem? A nyilatkozatot beküldők között a szerző egy valódi és értékes gyémántgyűrűt sorsol ki.

Az ötlet nem rossz. Kár, hogy Gidének, Pivandellának, Wellsnek, sőt még a zseniálisan kőkler Shawnak nem jutott ilyesmi eszébe. Micsoda forgalom lesz itt könyvekben? Szédítő perspektívák nyílnak meg a magyar írók előtt. Ha Haasz ur például iskola lesz, úgy legközelebb nem leszünk meglepve, ha az új Móricz Zsigmond-kötet olvasói között egy falusi tanyát és Herczeg Ferenc olvasói között egy valóságos kamarási kutyabőr sorsolnak ki. De mit csináljanak majd a szegény erdélyi írók, akiknek nem telik gyémántgyűrűre? Akik egy-egy könyvön még ma sem keresnek annyit, hogy maguknak egy új télikabátot vehessenek, nem is beszélve az asszonyról és a gyerekekről? Mit fog adni az új könyvéhez Nyirő József, Tamási Áron, Kacsó Sándor, Tomcsa, Finta, Károly Sándor és valamennyien a többiek, akik itt írnak rendületlenül és nem jut eszükbe, hogy nem a könyv a fontos, hanem a gyémántgyűrű?

Haasz Kálmán szatmári kereskedő lehet hogy mint író megbukik, de annyi bizonyos, hogy jó kereskedő és még jobb pszichológus. Rájött arra, hogy a könyv nem elég. Rájött arra, hogy a könyvön kívül valamit még adni kell: gyémántgyűrűt, hízott disznót, csőbutort vagy diszsihelyet. De valamit még rá kell adni, hogy a könyvet meg is vegyék.

Ugy hallom, a gyémántgyűrű hatott. Szenvedélyes hazárdjátékosok halmozására játszanak. Egyszerre több példányt is

vesznek Haasz urnál. De a szavazó-lap nélkül senki sem fogadja el a példányokat. Mindenki nyerni szeretne.

Csak egyet felejtett el Haasz ur közölni: nevezetesen azt, hogy azok is részt vehetnek-e a sorsolásban, akik arra szavaznak, hogy a könyv nem tetszett?

Reméljük, hogy Haasz ur igazságos ember és úgy intézi a dolgokat, hogy a sorsolásban a nem kedvező véleményűek is

indulhatnak.

De hogy nem ezek közül nyeri valaki a gyémántgyűrűt, arra fogadni is hajlandó vagyok.

Abba a gyémántgyűrűbe, amit nem nyerhetek meg.

Vagy abba az árverési hirdetménybe, amelyet az adóhivatal akasztott ki a lakásomra és amelyet legközelebbi regényem olvasói között sorsolok ki.

ABLAK

Szatmár, ezt már a régi időkől tudjuk, jó ötletért nem szokott a szomszédba menni. És nem megy különösen most, amikor az általános nyomorúság más városokat is megtanított arra, hogy kis leleménnyel át lehet bujni az élet ezernyi drótkadályán, anélkül, hogy az embernek felhorzsolódnék a bőre, vagy igénybe kellene vennie az örökös sorvadásra ítélt zsebet. Szatmáron, a telefon központban rájöttek arra, hogy mostanában rengeteg telefonhívás szalad be azzal a sztereotíp, bizonyára jólismert megjegyzéssel, hogy „ott fizetik”. Egy szatmári ur Bukarestből este 8-ra telefonhoz rendeli neje öngyűségét, aki 8-kor vissza üzen, hogy „nem fogadom”. Kilenckor a kereskedő hirtelen fel Kolozsvárról üzletlarsát. A visszautasító üzenetet a telefonos kisasszony kissé sajnálkozva közli a kolozsvári kabinban idegesen várakozó urral. Mindenki hív és senki sem fogadja Szatmárt hívják és Szatmár zsémbesen válaszol: „Nem vállalom a telefonbeszélgetést”, vagy ahogy hivatalosan mondják a „taxa inversát”. A sok visszautasítás kissé gyanús lett és a szatmári telefonközpont utánanézett a dolognak. Kiderült, hogy a különböző időpontra kitűzött és nem fogadott beszélgetéseknek bizonyos értelme van. Ha például valakit 8-kor hívnak, akkor az avizó azt jelenti, hogy a gyümölcsön az előbb megállapított árban túl lehet adni. A 9-kor befutó telefonhívás utasítást jelent, hogy az üzlet sikerült s a pénzt sürgősen át kell utalni. A fél 9 kellemetlenséget, a fél 10 családi örömet jelent és így tovább. Fő az, hogy nem kell fogadni. A beszélgetési, vagy helyesebben: a nembeszélgetési siffrikulus pompásan bevált Természetesen az ügyben nem szabad általánosítani. Mert ahogy Berlinben is vannak még birák, úgy Szatmáron is vannak polgárok, akik bizonyára csak most értesülnek a határszéli leleménnyel erről a teljesítményéről, amely nem túlságosan respektálja a gentleman-like életformákat.

OROSZ-FRANCIA BARÁTKOZÁS

Francia jelentések szerint, Lamoureux kereskedelmi miniszter, a francia-orosz kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése érdekében, a közeljövőben Moszkvába utazik.

— KIIRTAK AZ UDVARHELYMEGYEI KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOKAT. A régóta húzódó udvarhelymegyei községi választások időpontjátul Andreas prefektus a november 25, december 2 és a december 9-ikére eső vasárnapokat tűzte ki.

— Az elbocsátott csikmegyei vasutasokat a kolozsvári fellebbviteli fegyelmi bizottsághoz idézték. Csikszeredáról jelentik: A csikmegyei román nyelvtudás hiányában, máról-holnapra utórára tett vasutasok a brassói fegyelmi bizottság döntését megfellebbezték. Most aztán ezzel kapcsolatosan idézt kaptak a kolozsvári fellebbviteli fegyelmi bizottságtól, miszerint ügyüket november 7—9-ikén tárgyalják. Az érdekelteket, majdnem kivétel nélkül, elbocsátotta már a vasut a szolgálatából. Ez az egyidejűleg kedvezményes utazási igazolványokat is elszedték. Kolozsvárra az utiköltség 800 lejbe kerül. Honnan veszik elő a hatalmas összeget a sötét kenértelenség gondjai között élő emberek? Ezzel senki sem törődik.

— Udvarhelymegyei parlamentáris elhalasztották beszámoló körutjukat. Dr. Balogh Artur szenátor, dr. Willer József és dr. Abrudbányai Ede képviselők e hétre tervezték udvarhelymegyei beszámoló körutjukat. Most értesítés érkezett, hogy a képviselőház megnyitása miatt utjukat későbbi időpontra halasztották.

— ELŐADÁS AZ ÚJ KONTINGENTÁLÁSI RENDSZERRŐL KOLozsvÁRON. Kolozsvárról jelentik: Vasárnap délelőtt a kolozsvári kereskedelmi és ipar kamara disztermében Leon egyetemi tanár, kereskedelemügyi alminiszter tartott előadást az új kontingentálási rendszerről. Borbély István dr., a kamara alelnöke az előadást követő vitában azt fejtette ki, hogy az erdélyi ipart és különösen a kereskedelmet állandóan háttérbe szorították s ezért egyenlő elbánást követel. Ugyanilyen értelemben szólalt fel

Iliescu bankigazgató és Pascu Valér nagy kereskedő, az árutőzsde elnöke. Délben 50 terítékes bankett volt Leon alminiszter tiszteletére.

— UJ SKÓT LEKÉSZT IKTATTAK BE KOLozsvÁRON. Kolozsvárról jelentik: Vasárnap délután 5 órakor iktatták be állásába Coulter Tamás skót lelkészt, aki Chisholm Róbert lelkész örökét vette át. A református teológia disztermében tartott ünnepélyes istentiszteleten Webster MacDonald, a skót egyház tengerentúli gyülekezetének titkára mutatta be Coulter tiszteletét, akit még Makkai Sándor dr. erdélyi református püspök üdvözölt megleghangu beszédében.

— Fordulat a siménfalvai adóhivatali kasszalapás ügyében. Hirt ádtunk arról, hogy a múlt hónap végén ismeretlen tettesek behatoltak a siménfalvai adóhivatalba és onnan mintegy 50 ezer lejnyi összeget elloptak. A vizsgálat során a gyanu Doroftei Nicolae perceptor ellen irányult, akit le is tartóztattak. A további nyomozás azonban új fordulatot vett, mert most a perceptort szabadlábra helyezték, viszont alapos gyanuokok alapján László Dezső siménfalvai lakost helyezték vizsgálati fogságba.

— Apagyilkosság gyanújával került börtönbe egy család. Csikszeredáról jelentik: Megírtuk, hogy Vaidos Illés 59 éves jómódú gyermekvaslábi gazdát az ottani vasuti állomás közelében, a vasuti síneken lefejezve találták. Első pillanatban mindenki öngyilkosságot sejtett, noha okait elképzelni nem tudták. A boncolás során aztán kiderült, hogy közönséges gyilkosságról van szó. A tettesek kötéllal megfojtották, majd, hogy a gyanút magukról el-

VIZHATLAN
PALMA-OKMA
TARTÓSTALPAT
Saját érdekében!

tereljük, a vasuti sínekre fektették a gazdát. A boncolási jegyzőkönyv alapján Lascu főügyész elrendelte Vaidos Illésné, Vaidos Mihály, Joan, Lina és Iliena nevű gyermekei tartóztatását, mert a jelek szerint ők követték el az apagyilkosságot. A gyanúsítottak körümszakadtáig tagadnak. Ezzel szemben a tanúk állítják, hogy több alkalommal fenyegették halállal az apjukat. A vizsgálóbíró a 16 éves Ilianán kívül az összes gyanúsítottak ellen le tartóztatási végzést adott ki.

— TEMESVÁRI HIREK: Tudósítónk jelenti: Alig néhány nap előtt bocsátotta el a rendőrség Kardos György munkanélküli temesvári lakos 12 éves leánykáját, akit apja nyomorában lopni tanított. A kisleány most újra a rendőrség kezére került, mert Kecskés Matild újkisodailakosnőnél betört és 12 ezer lejt lopott el. A kisleányt javító intézetbe utalják. — Vasárnap este egy autó elütötte Daba Péter gimnazistát, akit a mentők súlyos zúzódásokkal szállítottak be a kórházba.

(*) Ludtalp, bokasüllyedés és egyéb lábájdalmak megelőzése és gyógyítása. Írta dr. Engländer Árpád szakorvos. A megelőzését való küzdelem — különösen ma — igen jó és egészséges lábakat követel! Fájdós lábakkal nem szethetünk a munkánk után és már a legkisebb lábpanaszok is depimálólág hatnak közérzetünkre. Ne hagyjuk figyelmen kívül a legkisebb és bármely jelentéktelen formában jelentkező lábpanaszt sem, mert a bajok kezdetén kis beavatkozással meg lehet előzni a sok kellemetlenséggel járó komplikációkat. A hibás szerkezetű láb előbb-utóbb deformálódik és nemcsak kozmetikai értelemben testi csúnyává a lábat, hanem igen sok egyéb baj is okozhat. Az állandó fáradtság érzés, görbös láb- és lábszárfájdalmak, alszárfekély, derékfájás, mind-mind a láb rendellenességének lehetnek következményei. Ezeknek megelőzéséről és gyógyításáról szól dr. Engländer Árpád szakorvos most megjelent ludtalp, bokasüllyedés és egyéb lábájdalmak megelőzése és gyógyítása c. műve. A mű főbb fejezetének címei: A láb szerkezete, Bokasüllyedés, Lábsüllyedés, Ludtalp, Bütyök, Lábszárdag, Körömbetegségek, A terpeszláb, Talpbetét, A cipő, Rheumás megbetegedések, Ischiás, Visszértágulatok stb. stb. Ára csak 54 Laj. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— A TABLA IS JÓVÁHAGYTA A NAGYILVAI IZGATÓK FELMENTŐ ÍTÉLETÉT. Kolozsvárról jelentik: Ma tárgyalta a tábla Constantin Onisie nagyilvai lakos és 16 társa ügyét, akik ellen hatóságok elleni izgatás címén emelt vádat az ügyészség. A törvényszék fölmentő ítéletét a tábla jóváhagyta.

ÁLTALÁNOS VÉLEMÉNY, HOGY:

**BUTORAINK
VEZETNEK
IZLÉSBEN
MINŐSÉGBEN**

Egyszer az életben vásárol butort, tehát jól gondolja meg, hol szerzi be szükségletét.

Sokezer vevőnk igazolja, hogy cégünkben nem csalatkozhatik.

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR
R.-T.
BRASSÓ, BUCUREȘTI, MAROSVÁSÁRHELY.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Fognak-e fizetni november 15-én a konverziós adósok?

Bankkörökben pesszimista hangulattal várják a nevezetes dátumot — Milyen következményekkel jár az első részlet befizetésének elmulasztása? — Fontos tudnivalók a konverziós adósok részére

Bukarest, november 6.

Közeledik a sorsdöntő dátum: november 15-ike, amikor a konverziós törvény kedvezményeit igénybe vevő adósok kötelesek a törvény által lezártított tartozások első részletét megfizetni. Ezen a napon fog eldőlni, hogy van-e gyakorlati értéke is a konverziós törvénynek. A kormány, amelynek — az ország hiteléletének talpraállításához fűződő — magasabbrendű érdekektől eltekintve is — rendkívül fontos, hogy a konverziós adósok fizessenek, többiben is közhírré tette és az országban megindított hivatalos propaganda során állandóan hangsúlyozta, hogy semmi körülmények között nem tolja ki a november 15-iki határidőt és hogy elveszti a konverziós kedvezmé-

Nincs pénzük a mezőgazdáknak

Bankkörökben tagadhatatlanul pesszimista hangulat tapasztalható a konverziós részletfizetések tekintetében. Egyrészt felelőtlen politikai agitáció folyik hosszú idő óta annak érdekében, hogy a lakosság ne fizessen november 15-én, mert azt remélik, hogy ezzel megingathatják a kormány helyzetét, másrészt a belföldi kölcsön érdekében folyó propaganda is csökkenti a falusi lakosság konverziós adósságtörlesztésének esélyeit. Mert kétségtelen, hogy

a vidéki hatóságok, felsőbb rendeletre, mindent el fognak követni annak érdekében, hogy a lakosság minél szélesebb rétege jegyezzen kölcsönt és ezzel elvonják a pénzt a konverziós fizetésektől.

Ha a gabonakormánybiztosság által most tervezett nagyszabású vásárlási akció meg is indul, a gabonák lényeges javulása aligha várható, mert egyrészt nincsen belföldi kereslet, az export pedig bizonytalan kiviteli és devizarendezéssel szünetel és a hónap közepén különben is leáll, mert bezárják a dunai hajózást, másrészt pedig — mint ismeretes — a gabonakormánybiztosság nem fizet készpénzzel a gazdáknak, akik azt a kevés ellőget, amit a gabonájukért kapnak, elsősorban téli szükségleteik fedezésére használják fel.

Ha a hitelezők perelni akarnak

Ha pedig a mezőgazdasági adósok nem kezdik meg a fizetést, akkor a bankok talpraállítása is megakad. Hiába fenyegeti a kormány az esetleges nemfizető-

Hol kell letenni a hitelező által el nem fogadott pénzt?

Megegyezés esetén a törvény 12-ik szakasza azt írja elő, hogy a fizetésnek azon a helyen kell történnie és olyan módon, amelyet a hitelező és adós közötti megállapodás előír. Ez a törvény-szakasz kimondja még, hogy az adós jogérvényesen eleget tesz fizetési kötelezettségének akkor is, ha az esedékes összeget letétbe helyezi az adóhivatalnál, vagy pénzügyigazgatóságnál és az erről szóló nyugtát idejében elküldi a hitelező lakóhelyén illetékes bírósághoz és erről ajánlott levelezőlapon értesíti a hitelezőt, ha ez nem volt hajlandó a pénzt közvetlenül elfogadni.

Arról, hogy a pénzt az adós, vagy a hitelező lakóhelyén illetékes adóhivatalnál, illetve pénzügyigazgatóságnál letétbe helyezi, a törvény nem intézkedik, tehát vitára adhat alkalmat ez a kérdés. A legelismertebb konverziós jogászoknak az a véleménye, hogy az esedékes részletet az adós bármely adóhivatalnál, vagy pénzügyigazgatóságnál is befizetheti, mert semmi ok nincs arra, hogy különbséget tegyenek ebben a tekintetben, amikor a törvény előírja, hogy a pénz letétbehelyezéséről szóló nyugtát a hitelező lakóhelyén illetékes bírósághoz kell benyújtani, még pedig legkésőbb november 15-ig. A hitelezőnek ajánlott levélben való értesítése később is megtörténhet.

nyekhez való jogát az olyan adós, aki a fizetést elmulasztja. Közben

a gabonák esése, amelyet elsősorban a külkereskedelmi rendszer körüli bizonytalanság idézett elő, azzal a veszéllyel fenyeget, hogy a mezőgazdák nagy tömegének nem lesz miből megfizetnie az első részletet sem

és ez nagyon komoly következményekkel járhat az ország egész gazdasági életére, mert ha az adósok nem fizetnek, akkor az érdekelt bankok sem tarthatják be a hitelezőkkel kötött betétvissza-fizetési megállapodásokat és akkor veszélybe kerül az új banktörvény gyakorlati alkalmazása és a hitelélet fokozatos visszaállítására megindított akció is.

ket azzal, hogy a konverziós törvény értelmében egyetlen részlet — pontatlan befizetése, vagy elmaradása esetén a hitelező bankoknak joguk van a teljes eredeti követelés behajtására pert indítani az adós ellen, a bankoknak ebből gyakorlatilag nagyon kevés hasznuk lesz. Vidéken az a helyzet ugyanis, hogy

az esetek 85—95 százalékában a mezőgazdasági adósok tartozása fejeként alig haladja meg a 10.000 lej és így az első részlettörlesztés összege általában 200—300 lejnél nem lesz nagyobb. Per esetén csak első lokon is minden részletért 90—100 lej bírságot kellene a banknak lerónia az ügyvédi és belső adminisztrációs költségeken kívül.

Melyik bank fog azonban 100 lej befektetni egy 200 vagy 300 lejes összeg behajtása érdekében, amely ki tudja, meddig húzódhat el? És a legtöbb banknál az a helyzet, hogy az adósok nagy száma miatt a bank nem is tudja előteremteni a perléshez szükséges bírságilletékeket és költségeket.

De feltéve, hogy a konverziós adós fizetni fog, akkor is a november 15-iki dátummal kapcsolatban igen sok zavar van kilátás. A konverziós törvény végrehajtási utasítása nem intézkedik például arra az esetre, ha a hitelező megtartja a redukált tartozásra történő fizetés elfogadását, hogy az adós hol helyezze letétbe az első részletet.

Minden adósnak fizetni kell november 15-én

Ha a hitelező és adós között létrejött megállapodás értelmében a hitelezőnek kell a pénzt elvennie és a konverziós törvény a tartozásnak ezt a jellegét nem változtatta meg, akkor az adós nem köteles november 15-én az esedékes részletet letétbe helyezni, hanem joga van megvárni, amíg a hitelező elmegy érte.

Tájékoztatásul közöljük, hogy november 15-én azoknak a mezőgazdasági és városi adósoknak is fizetniük kell, akik nem felelnek meg a teljes konverzióigénylésnél előírt összes feltételeknek.

de a törvény 81-ik szakaszának értelmében szintén élvezik azt a kedvezményt, hogy az 1931 december 18-ika előtt keletkezett adósságaikat 5 év alatt fizethessék egyenlő évi részletekben, a Banca Nationala által szedett hivatalos kamatlábbal együtt.

Akik elmulasztják a fizetést

Ami a fizetési határidő betartásának elmulasztását illeti, a legsúlyosabb következmények különösen a törvény 81-ik szakaszában felsorolt adósokra várnak, akik egyetlen részlet pontatlan fizetése esetén elvesztik az adósságcsökkentési és részletfizetési kedvezményt. Az ezen kategóriába tartozó adósoknak

tehát feltétlenül ügyelniük kell arra, hogy november 15-ikéig rendben legyenek az első részlet törlesztésével, mert rájuk nem alkalmazták azt a türelmi időhaladékot, amelyet a tulajdonképpeni mezőgazdasági adósoknál ir elő meghatározott esetekben a törvény 14-ik szakasza. A többi tehát, nem a 81-ik szakasz alá eső adósoknál a konverziós törvény 14-ik szakasza, amely a városi adósokra is vonatkozik, különbséget tesz aszerint, hogy csak egy, vagy pedig két egymásután következő részlet pontot fizetést mulasztotta-e el az adós. Az első esetben, vagyis egyetlen részlet nem fizetése esetén az adós nem veszti el egyetlen kedvezményes jogát sem. A hitelező perelheti az esedékes összegért, de nem érvényesítheti a követelését az adós akármilyen vagyonával szemben.

hanem csakis a vagyon természetes, vagy polgári jövedelmével, illetve bármilyen természetű jövedelmével szemben. Ezekre az adósokra tehát a november 15-én esedékes részlet befizetésének elmulasztása nem jár különösebb súlyos következményekkel. Az egyetlen kockázat az, hogy az adós kénytelen lesz az esedékes részlet összegén kívül a per tartama alatti időre eső kamatokat és a perköltségeket fizetni. A jelek szerint nemcsak a mezőgazdasági, hanem a városi adósok is élni fognak ezzel a halasztási lehetőséggel, ha nincs most pénzük a fizetésre.

A bíróság is adhat fizetési haladékot

A mezőgazdasági adósokkal szemben a konverziós törvény még engedékenyebb és egyel több kedvezményt ir elő. A 14-ik szakasz ugyanis úgy intézkedik, hogy

a bíróságok fizetési haladékot adhat-

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és fél százalékos „Országfejlesztési Kölcsön”

Kibocsátási prospektusa

(Kivonat)

1. Nyilvános aláírás után lej 1000.— névértékű kötvények bocsátatnak ki kötvényenként 880.— lejes árrban.

A lejegyzt kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934 november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsátott régi járadékpirokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél %-os kamatot hajt, amelynek fele június

1 kötvény	3,000 000 lejjel	azaz	3,000 000
2 „ egyenként	1,000 000	„	2,000 000
4 „	500 000	„	2,000 000
4 „	250.000	„	1,000 000
46 „	100.000	„	4 600 000

57 kötvényt

Összesen 12,600.000 lej.

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes jutalékkal váltják vissza és pedig:

1000 lejes címleteket	1200 lejért
2000 „	2400 „
5000 „	6000 „
10000 „	12000 „
20000 „	24.000 „

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej 10 miligramm 0.900 finomságu arany értékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes köz-

Az összes borotvapengék közt

legjobb minőségű az

ENERGIE BOROTVAPENGE

Kapható mindenütt

EGYEDÁRUSITO:

E. MALAMUD Bukarest, Str. Udriscani 12

nak nekik abban az esetben, ha természetük legalább a fele rajtuk kívülálló okokból elpusztult.

Vannak ugyan, akik azt vitatják, hogy ezt a kedvezményt nem lehet alkalmazni egyetlen részlettörlesztés elmulasztása esetére, de az általános jogász vélemény az, hogy aki nem tud két egymásután következő részletet fizetni, nem tud egy részletet sem fizetni, ha a természetnek tulajdonképpeni része tönkre ment. A törvény 14-ik szakaszának ezen rendelkezése olyan helyen van beiktatva, amelyből arra lehet ugyan következtetni, hogy a bíróság csak akkor adhat haladékot az adósok, ha két egymásután következő részlet pontos fizetését mulasztotta el ezen a címen, de vannak jogászok, akiknek az a véleménye, hogy ezt a kedvezményt a bíróságok már a november 15-ikén esedékes első részletnél is alkalmazhatják, ha a hitelező által perbe fogott adós ezt kéri fogja.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy a november 15-iki határidő még nem jelenti 100 százalékosan azt, hogy a konverziós adósok megkezdik a tartozások törlesztését. És miután a helyzet az, hogy nagyon sok adós van, akinek nem lévén miből fizetni, kénytelen lesz törvényben biztosított halasztási lehetőségeket igénybe venni, a konverziós törvényhez fűzött általános gazdasági felénkülés és hitelélet helyreállításának kihatásai meglehetősen bizonytalanok.

1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyeszeri sorshúzás után váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshúzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzt kölcsöntőke minden teljes egy millárdjából nagy prémiumokkal visszaváltanak az első évben:

pénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illeték alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardizálhatók és azokat garanciául és ovadéku elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai, Postatakarékpénztár, az összes postahivatalok, valamennyi közpénztár és a megfelelő időben megállapított pénzintézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások kibocsátási prospektusban találhatóak.

FILMSZELLEM ÉS FILMPAMFLET

Az a pör, amelyet Aknay Vilma színésznő Vajda Ernő filmíró ellen megnyert Hollywoodban, a magyar szellem-történetbe kapcsolódik vissza. Az az időpont, amely ennek a pernek az igazi történelmi kezdete, a magyar életnek az a pillanata volt, mikor a filmszellemiség mint lelki forma megjelent a magyar irodalomban.

Csak a deklaszált Sport-kávéház a Kerepesi úton merete abban az időben a mozgóképet arra méltatni, hogy ablakaira vetítse. Ebből a bátorságból gyümölcsöt hozt az idővel Ungerleiderék, az első magyar filmindasztia nagy vagyona. A film mint kellő időben föl nem ismert bevándorló érkezett a budapesti Dunaparttra, de aki kellő időben utánanyúlt, aranyat markolt. Könnyebb volt ezt megtenni a kereskedelmi, mint a szellemi részben. A fezőri lélek forradalmához — más áru helyett a filmhez nyulni — ehhez nem kellett más, mint kézbe venni és propagálni a filmszakmában azt, amit a külföld készen adott. A kezdeti filmről volt csak szó, olyan időben, amikor még nem volt nyilvánvaló az, hogy a kulturtörténelmi egyik legnagyobb forradalma következett be. Még ez a kereskedelmi bátorság is csak lassan mert elindulni azon a Budapesten, melynek merészlege sokszor keveredett levantei vakmerőséggel és zsenialitással a szoliditás hiányával.

Ebben az időben két fiatal lélek jártek Budapestre és a jelenből a jövőbe, a helybeliből a távoliba, a külföldbe vitették magukat, mert otthon nem volt keresnivalója. Az egyik egy romantikus napilapnál dolgozott, melynek romantizmusa abból állt, hogy nem tudott fizetni munkatársainak, de megengedte, nekik, hogy szellemükben és írsaikban forradalmiak legyenek. A Független Magyarországot volt.

Ez a fiatalember sokat ült a New York-kávéház erkélyén és ha az ember beszélgetett vele, mintha csak részben lett volna jelen. Mert elképzelései nem voltak az akkori magyar irodalomból, gondolkodásának materiája nem a magyar életből való és boldogulásának kilátásai valamely ismeretlen, de általa már tudott talajban gyökeredtek.

Már az is idegen tünemény volt, ahogyan nem volt a magyar írőkkel közös beszélgetési anyaga, mert ezek a magyar írók lírában, regényben, drámában fejezték ki magukat, keresték és találták meg a szellemi formájukat, ennek a fiatalembernek pedig a film volt a szellemi formája. Ez egy benszülött, de idegen budapesti ember volt, egy kíváncsi, aki otthon ül, de már kíváncsi, a film világába távozott, ebben a kettősségben tépi szét magát és ennél fogva valami irreális látást magában hordozni. Volt benne valami Krudy figuráiból, de nem azért, mert túlélt a multból jött elő, de azért, mert előreélt a jövőből előlegezte magát. Ez a fiatalember nemcsak azt tudta, hogy lesz belőle valami, de azt is, hogy nagy ember lesz belőle. Legújabb, Londonban készült filmje, a: VIII. Henrik óta nyilvánvaló és nem kétséges többé ez. Korda Sándorról van szó.

Korda magas, szőke, szürkés-kék szemű, kicsit puhának látszó fiatalember volt, aki azonban a vasból való idegek biztonságával tudta, hogy mit akar és hajthatatlanul követte a maga szellemi irányát, mely a magyar tájról nézve déliabnak látszott. És neki lett igaza.

A másik fiatalember egészen más anyagból volt gyurma. Alacsonyabb volt, zömök, széles vállu, izmos, piros arcu, sötét, villogó szemű. Író volt és éveken át vitában állt az egész magyar irodalommal. Egyoldalú viták voltak, melyekben ő volt az állító és az állítással vitakozó fél is. Hallani vélte a magyar irodalom néma vádját, hogy amit csinál, nem irodalom és hangosan vitatta azt, hogy igenis irodalom, csak egy másfajta, egy jövő-irodalom. Olyan irodalom, mely nem a gondolatok, de a külső események összefüggésére veti a legnagyobb súlyt. Külső esemény, ez látható jelent, ez a szem számára való, ez filmirodalom. Nem merete még akkor azt mondani, hogy amit csinál, filmfantázia és filmirodalom, de merete azt mondani, hogy ez egy használati, szükséges és fontos irodalom. Először csak novellákat írt, a melyekben a láncolatot a külső történetek, az embernek nem a belső, de a külső mozgásaiban lejátszódó események alakították ki, azután ugyanilyen szin-darabokat is írt.

Ez az író deklaszáltnak érezte magát a magyar irodalom komoly irányával

Elfogadták a világ legnagyobb építkezési csodájának költségvetését

2000 méteres modern bábeltornyot akar építeni Páris

12 kilométer hosszú csigalépcső vezetne az 1000 méter magasban fekvő kilátóra — 1500 méter magasban tüdőbetegszanatóriumok, 1800 méter magasban léghárítóállomás állna

Páris, november 6.

A francia fővárosban nagy szenzációt keltett az a hír, hogy Páris városa két építész-mérnökkel tervet dolgoztatott ki

egy Páris környékén felállítandó 2000 méter magas torony felépítésére. Páris városa ezt a tervet már jóvá is hagyta

Szakkörökben sokan azon a véleményen vannak, hogy egy ilyen modern Babel-torony felépítése ma még utópia, amelyet a mai technika mellett nem lehet megvalósítani. Részben azért, mert az alapépítmény nem bírná el a két kilométer magas mammut-torony nyomását, részben pedig azért, mert az óriási torony felső emeletei rendellenes légnyomási viszonyok közt épülnének.

Szakkörök véleményével szemben azonban szakemberek állítják, hogy ez a terv nem kivihetetlen. A párisi városi ta-

nács elhatározta, hogy az esetben, ha a fizetné,

rövidesen megkezdik az építkezést.

Nyolc mérnök dolgozott másfél éven keresztül az építési tervet kidolgozásain. A gondolat atyja Lossier és Faure du Jaruc magasépítkezési mérnökök, akiknek világhírük van.

Az alsó terraszt egy 12 kilométer hosszú csigalépcső kötné össze a mammutépület kupolájával.

Hasonló nagy és hosszú csigalépcsővel még Amerika sem rendelkezik. A közlekedést a toronyban öt villamos-lift végezné el.

A kupolában modern teleszkópok, csillagvizsgáló intézet, meteorológiai állomás és rádióadó foglalna helyet.

A felső terrazon Páris városparancsnoksága repülőelhárítóállomást rendezne be.

Természetes, hogy az ilyen magasban

felállított léghárító ütegek sokkal eredményesebben tudnának fellépni esetleges támadó repülőrajokkal szemben, mint a földszínen fekvő erődök léghárító ütegei.

A mammutépítkezés azonban nemcsak katonai célokat szolgálna.

Páris városa az 1500 méter magasságban fekvő középső terrazon egy valószínűleg szanatóriumvároskát építené tüdőbetegek számára.

A kíváncsi közönségnek csupán az ezer méter magasban fekvő első terrasz volna rendelkezésére bocsátva, akik innen pompás kilátást nyernének Páris vidékére.

Ezek a terraszok 450 méter átmérővel rendelkeznek.

A torony alapépítményének körüljárása többkilométeres utat jelentene. Itt jegyezzük meg, hogy az Eiffel-torony mindössze 300 méter magas. Költségeknél jelentős részét az állam le-

Tűz pusztított a fővárosban

Földig égett a 30 millió lejre becsült „Traian” gőzmalom

Bukarest, november 6

Szombaton éjszaka 2 órakor a Traian gőzmalom, Rahovei-ut 240 szám alatti épületében tűz ütött ki. A tüzet csak egy órával később vették észre akkor, amikor a malom, valamint a liszt- és gabonarakár már lángokban állottak.

A főváros tűzoltósága teljes készséggel vonult fel az oltási munkálatokhoz, de vízhiány miatt csak arra szorítkozhatott, hogy a lángoló malommal egy ingatlanon lévő deszkarakár, villamosgyár, káucukgyár, szövőgyár és tisztviselőlakásokat megmentse

az elpusztulástól. Ez sikerült is, a malom hatalmas épülete azonban óriási értéket képviselő gépeivel és az egész liszt- és gabonarakárral együtt porrá égett.

A kár meghaladja a 30 millió lejt. Az elégett gépek, és a malomépület 8 millió lej értéket képviseltek, a raktárban 400 vagon őrölt liszt és 200 vagon gabona: összesen 22 millió lej értékű áru égett el teljesen.

A vizsgálat még nem állapította meg, hogy a rettenetes kárt okozó tüzvészert kit terhel a felelősség. A tűzkárnak csak egy része térül meg biztosítás révén.

Utazás a világ körül léghajón és repülőgépen

Másfél nap alatt repül Angliából Amerikába az új óriás Zeppelin

150 fontba kerül egy utazás az új Zeppelinen — Eckener dr. ismerteti terveit

London, november 6.

A Sunday Express nagy feltűnést keltő jelentést közöl a Friedrichshafenben épülő új óriás Zeppelinnél, az L. Z. 129-ről. Bár a léghajó már majdnem teljesen kész van és a jövő év elején üzembe helyezik, mostanáig ugyiszlóval semmi sem szivárgott ki gyártási titkairól, amelyek felett éberen őrködött a Zeppelin-művek vezetősége. Az első adatok csak most kerültek a nyilvánosságra.

Az új óriás Zeppelin a világ legnagyobb léghajója lesz, hossza 813 láb, tehát kétharmada az új angol óriásgőzösnek, a Queen Marynak

Az új Zeppelin 100 mérföldes (160 kilométer) óránkénti sebességgel kifejtésére lesz képes. Friedrichshafen, Anglia és Amerika között fog közlekedni. Friedrichsha-

fenből Angliába repül, a cardingtoni légikikötőben veszi fel az utasokat és viszi őket

másfél nap alatt Angliából Amerikába. Ezalatt a másfél nap alatt az utasok semmiben sem fognak hiányt szenvedni és ugyanazt a kényelmet kapják, mint egy modern luxusgőzösn.

Az új Zeppelinnél lesz American Barja, cocktail-szalónja, több étterme, tornacsarnoka, fedélközi sétánya, türdősobás kajütjei, hideg- és melegvíze.

Az utiköltség minden-setre nem szegény embereknek való. Egy utazás 150 fontba kerül.

Washingtonban a repülésügyi bizottság ülésén Eckener dr., a Graf Zeppelin parancsnoka jelentést terjesztett elő a légi közlekedés helyzetéről és ismertette ter-

szemben, ezért vitatkozott uton-utfélen azzal az el sem hangzott, mert fontosnak nem látszott váddal szemben, hogy ő nem író. Ezekben a hangos és keserűségtől nem mentes önvitákban igazolni akarta a maga íróiságát. És neki is igaza lett, mielőtt átvitte a maga irodalmát oda, ahová a szem számára való, folytonos, feltűnő történetekből halmazott irodalom való — a filmre. A bokszbajnok, a futballszár, mint hős, a modern briganti, mint szerelmi figura és ami e körül történik éjféli megvilágításban, rulett-tányákon, leányaitkat kiátkozó apák házában, kincskeresők, aranyások kalyibáiban, pilóták légi útjain, ez mind a szemnek való külső történetek irodalma. Lélek nincs ezekben az emberekben?

Dehogy is nincs! Annyi, amennyi egy kis pont gyanánt kiugrik belőlük és idekint történetessé szélesedik. Ezekből a kiugró pontlelkékből szövődik szélessé a szem számára való irodalom.

És ez az író egyre kevesebbet vitatkozott, mert egyre inkább igaza lett. Nem abban, hogy a másik irodalom nem kell, de abban, hogy az ő irodalma kell. Egészen Hollywoodig igazolta magát. A fiatalember, aki az új, idegen szellemi formával járkált akkor Budapesten, Vajda Ernő volt.

Mikor ez a két új szellemi formája ember Budapesten a jövőt kereste, még ismeretlen volt ott a háboru utáni új nemzedéknek az a kemény és elszánt lelkeség, mellyel illúziók ellen védeke-

reit. Bejelentette, hogy

az új Zeppelin nem csak Friedrichshafen és Északamerika között fog közlekedni, hanem tíznapos amerikai körpülést végez és jövő év őszén az Atlanti óceán déli vonalán is kipróbálják.

A repülésügyi bizottság mindenben helyeselte Eckener terveit és megígérte, hogy előteremt a szükséges anyagi eszközöket. Eckener végül még azt javasolta a bizottságnak, hogy

szervezzék meg a világkörüli léghajóforgalmat, amelynek utvonala Németországból Északamerikáig és Délamerikától Hollandiáig húzódna.

Sztrájk előtt a temesvári könyvkötő-munkások

(Temesvár) November elsején járt le a temesvári könyvkötő munkások kollektív szerződése. Miután új kollektív szerződésben a munkások megbízottai és a munkaadók nem tudtak megállapodni, a munkatügyi felügyelőség vette át a tárgyalások vezetését, hogy az ellentétek kiélesedését kiküszöbölje. Ha nem lesz megegyezés, a könyvkötő munkások sztrájkba lépnek.

Egyhavi fogház a karambolért

Kolozsvár, november 6.

1932 januárjában történt, hogy Hinter Aurél, a Schmoll-üzemek kolozsvári képviselője a Feleki-tetőn autójával beleszaladt egy parasztszekérbe, melyen Croșan Nicolae falusi gazda ült Maria nevű kislányával. A szerencsétlenség következtében a leány súlyos sérüléseket szenvedett, többek között a lába is eltört. A törvényszék most tárgyalta az ügyet és gondatlanságból elkövetett súlyos testisértés miatt Hintert egy havi fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte.

zik. Az egész magyar szellemi világ illuzionizmusba volt beágyazva, csak néhány ember tudta idejében, mit kell csinálnia: — Molnár Ferenc, Lengyel Menyhért, — Biró Lajos csak későn talált erre az utra.

Korda és Vajda nemcsak a jövőbe, az akkor még magyarországi filmvilág ságokba vetítették magukat, ami a holokórosság látszatát adta nekik az egészen más mentalitású magyar irodalomban, de magukban hordták már a háboruutáni ember lelkiségét: a céltudatos, kemény kiméletlenséget. A filmszellemiség forradalmát képviselték a magyar irodalom és szellem világában sokkal mindenki más előtt.

SPORT

Csendes vasárnap

volt — meglepetés nélkül — a nemzeti bajnokság első osztályában, a másodikban már több váratlan eredmény, sőt góltrekor is akad

ELSŐOSZTÁLY

NAGYVÁRADON:

NAC—JUVENTUS 4:0 (3:0)

Ujra magára talált a NAC! — ez a nagyváradi mérkőzés öröndetes eredménye. A régen esedékes győzelem nem utolsó sorban Chiroiu nagyszerű játékának következménye. Chiroiu mint középcsatár kitűnően bevált, a védelemben Sarkady volt elsőrangú.

A 2. percben Chiroiu, a 7. percben ismét Chiroiu, a 12. percben Bodola révén már 3:0-ra vezet a NAC. Mindenki gólláport vár, de a Juventus ellentámadásba megy át. A nagyváradi védelem azonban szilárdan áll helyén. Szünet után a 6. percben Bodola beállítja a végeredményt.

TEMESVÁRT:

KINIZSI—VENUS 4:2 (2:0)

A Kinizsi hatalmas küzdelem után, szenzációs finissel győzött. A 19. percben Glasz révén vezet a Kinizsi. A 31. percben Zelenák II. újabb gólt lő. Szünet után az első husz perc a Venusé. Az 5. és 19. percben Stanciu két góljával egyenlítő a Venus. A Kinizsi most nagy lelkesedéssel küzd a győzelemért, amit a 23. percben Török, majd a 29. percben Szilárd góljaival sikerül is elérnie.

ARADON:

GLORIA CFR 5:2 (0:1)

Az aradi csapat nem sokára kiérdemli — „a nemzeti bajnokság legszerencsésebb csapata” címet. A multheti szerencsés döntetlen után a majdnem mindvégig tíz emberrel és szükségkapussal játszó vasutasok ellen az utolsó percben megitt, kétes jogosultságú tizeneggyessel győztek! Theimler kapus a 18. percben egy vetődésnél agyrázkódást szenvedett, a mentők szállították le a pályáról. Helyét

MÁSODOSZTÁLY

PLOJEST

Brasovia TM—Prahova 0:0. Nem nagyon érdekes mérkőzés. A plojesti csapat erőszkas játékkal. A Brasovia Malek. Zsigmond, Siegel védelme nagyszerűen működött, elsősorban az ő érdemük a döntetlen. A Brasovia ezzel a mérkőzéssel be is fejezte az őszi szezon.

BUKAREST

Macabi—Tricolor 5:0 (4:0)

KONSTANCA

Victoria—Sportul Studentesc 1:1 (1:1)

1 CSOPORT

1. Elpis	5	3	1	1	9:4	7
2. ACFR	6	3	1	2	7:6	7
3. Sportul Studentesc	4	2	2	0	7:3	6
4. Macabi	5	3	0	2	11:5	6
5. Victoria	4	2	1	1	6:4	5
6. Brasovia	7	2	1	4	7:13	5
7. Tricolor	6	1	1	4	7:15	3
8. Prahova	5	0	3	2	5:11	3

RESICA

TMTE—UDR 2:1 (0:1)

TEMESVÁR

Ilsa—TAC 4:3 (3:1)

KRAJOVA

Rovine Grivița—AAC 4:0 (3:0)

2 CSOPORT

1. Jiul	6	4	2	0	25:9	10
2. UDR	6	3	1	2	18:9	7
3. TMTE	3	3	0	0	11:3	6
4. Vulturii Textila	6	3	0	3	7:13	6
5. TAC	6	2	1	3	19:15	5
6. Ilsa	3	1	1	1	9:9	3
7. Rovine Grivița	6	1	1	4	11:21	3
8. AAC	7	1	0	6	5:23	2

NAGYBÁNYA

Phoenix—KAC 6:2 (3:2). A második félidő elején Fábán KAC kapust kiállította a bírót. Durva mérkőzés.

Ströck III. középcsatár foglalta el, aki szenzációsan védett. A CFR tíz emberrel is támad és a 40. percben a vezetést is megszerzi, Boblea révén. 0:1. Szünet után felülkerekedik a Gloria és a 17. percben Mercea, valamint a 32. percben ugyancsak Mercea góljával vezet és már biztos győztesnek látszik, mikor a 43. percben Attila 11-esből egyenlítő. 2:2. Már nem is kétséges, hogy döntetlenül végződik a meccs, mikor az utolsó percben vitatható 18. est itél a bírót a CFR ellen és Pecican megszerzi a győztes gólt.

BUKARESTBEN:

UNIREA TRICOLOR 2:2 (2:1)

Szép játék. Az első félidőben annak ellenére, hogy az Unirea Tricolor több gólt lőtt, a Romania volt fölényben, a második félidőben viszont a bukaresti csapat támadott többet. Felecan II. lőtte a vezetőgólt, 0:1, Schilleru egyenlítő kavarodásból 1:1. Romania fölény alakul ki, Felecan kitör és hatalmas lövése Sucitulescu hátrvéd kezét érintve hálába jut. A bírót nem alkalmazza az előnyszabályt és 11-es itél. Criza lövését Radulescu könnyen kivédi. A félidő utolsó perceiben Schilleru a vezetést is megszerzi 2:1. A Romania csak a második félidő 43. percében egyenlítő, kavarodásból Mureșan lövésével. 2:2.

A NEMZETI BAJNOKSÁG ELSŐ OSZTÁLYÁNAK ÁLLÁSA:

1. Ripensia	7	5	1	1	23:15	11
2. Crișana	8	5	1	2	21:16	11
3. Kinizsi	7	5	0	2	25:19	10
4. Gloria	8	4	2	2	18:17	10
5. România	6	3	2	1	10:7	8
6. CFR	8	4	0	4	16:16	8
7. NAC	7	3	1	3	11:8	7
8. Universitatea	6	3	0	3	9:8	6
9. Venus	7	3	0	4	16:19	6
10. Unirea Tricolor	8	1	3	4	17:20	5
11. Juventus	7	1	1	5	9:18	3
12. AMTE	7	0	1	6	9:21	1

NAGYVÁRAD

CFR Kolozsvár—CFR Nagyvárad 5:1 (3:0).

3 CSOPORT

1. Phoenix	6	6	0	0	30:6	12
2. Török	6	3	2	1	9:7	8
3. CFR Kolozsvár	6	3	1	2	12:8	7
4. Tricolor	6	2	2	2	13:9	6
5. Olympia CFR	5	2	0	3	9:9	4
6. Nagyvárad CFR	4	1	2	1	6:9	4
7. Keramika	5	0	1	4	4:22	1
8. KAC	4	0	0	4	2:11	0

NAGYSZEBEN

Unirea—HTV 2:2 (2:1).

DICSŐSZENTMÁRTON

Sticla—NSE 1:0 (1:0)

PISKI

Piski CFR—Vitrometan 13:0 (2:0)

4 CSOPORT

1. Unirea	6	3	2	1	13:5	8
2. Mureș	5	3	2	0	10:6	8
3. Sticla	6	3	1	2	11:8	7
4. Piskii CFR	4	3	0	1	20:3	6
5. HTV	4	2	1	1	7:7	5
6. Soimii	5	0	3	2	4:10	3
7. Vitrometan	6	1	1	4	8:25	3
8. NSE	6	0	2	4	4:13	2

BRAILA

Franco Romana—Jahn 4:0 (2:0)

PASCANI

Unirea CFR—Sporting 5:0 (1:0)

GALAC

Textia DVA 1:0 (0:0)

5 CSOPORT

1. Dacia Unirea	5	5	0	0	14:2	10
2. Sporting	6	2	2	2	10:10	6
3. Textila	5	3	0	2	7:8	6
4. DVA	6	3	0	3	10:11	6
5. Jahn	6	2	1	3	8:11	5
6. CFR	4	2	0	2	7:6	4
7. Franco Romana	3	1	1	1	6:3	3
8. Stadiu Bacău	5	0	0	5	6:17	0

Az újabb, gyorsabb, erősebb autóknek
ÚJ és FRÖSEBB
KAUCSUKOT

GOOD-YEAR

forgalomba hozza a G3 kaucsukot, rendkívül komoly kísérletek eredményét, hogy tökéletesen kiegészítse az új típusú gépkocsikat. Legelsősorban a Good-Year G3 43%-kal erősebb, mint elődei. Azonkívül a gördülési felület olyképpen van elkészítve, hogy lehetővé teszi a gépkocsi azonnali lefékezésését, abban a pillanatban, amint a jármű vezetője fékezett. Bármilyen úton, bármilyen feltételek mellett, a Good-Year G3 kaucsuk a legjobb eredményeket mutatja fel.

43%-kal
ELLENÁLLÓBB
mint elődei

GOOD-YEAR G3
A modern autók gummija

Bajnoki mérkőzések

BRASSÓ

Olympia—I. A. R. 1:0 (0:0) Bírót: Várhegyi. Öngóllal vesztették el a repülőgyáriak a mérkőzést, az Olympia viszont egységesebb és tetszesebb játékkal megérdemelte a győzelmet, mert az I. A. R. nagyon széteső játékot mutatott. Az első félidő inkább mezőnyjátékkal telik el, a második félidő már keményebb játékot hoz mindkét részből. A 11. percben Thiess hosszan kiadott labdájával szök teti Zeidest, Szávay, a repülőgyáriak hátrvédje a labdára startoló szélső elől hátraadja a labdát, amely a kifutó kapus mellett hálába gurul. A repülőgyáriak hiába igyekeznek egyenlítőni, minden erőfeszítésük eredménytelen marad. Várhegyi kisebb hibáktól eltekintve páratlanul jól vezette a mérkőzést. Mérkőzés végén sajnálatos botrány: a repülőgyáriak csapatának egyik vezetője tagja a bírót tetteglettel inzultálta. Mikor lesz már az ilyesminek vége?

Astra—Gloria 2:1 (2:1) Bírót: Tibád. Változatos mezőnyjáték, egyenlő ellenfelek küzdelme. Már a 3. percben Kocsis megszerzi a Glóriának a vezetést az Astra védelmi hibájából. (0:1). Az Astra támadást-támadásra vezet és a 16. percben Sterescu szabadrúgásából Niculescu fejese góllal egyenlítő. (1:1). A 32. percben Jonescu lő, a kapus az erős labdát kiejti, a rástartoló Jonescu belővi a győztes gólt. (2:1) A második félidő nem hozott változást az eredményben. A Gloria minden igyekezte megtört az Astra védelmén.

BMTE—Sparta 3:0 (2:0) Bírót: Susu. A munkásapatnak nem volt egyenrangú ellenfele a Sparta és így a játék egyoldalú volt. A munkásapat csatársorának gólképtelenségén mult, hogy nagyobb eredményt elérni nem tudtak. A 4. percben Bakó, a 10. percben Farkas 2:0, a második félidő 34. percében Armanó (3:0) a góllövők. Nem maradhat megjegyzés nélkül, hogy Susu bírót csak 10 pernyi játék után vette észre, hogy a Sparta 12 játékosal játszik!

Ivria—Victoria 1:1 (1:1) Bírót: Puiu. Az első félidő Victoria fölény jegyében telt el, míg a második félidőben a tartalékolatlan játszó Ivria már többször veszélyeztet, sőt több gólhelyzetet ki is hagy. A gólok: az első félidő 16. percében Benedek I. kavarodásból a vezető gólt szerzi, a 44. percben Weiszfeiler ugyancsak kavarodásból egyenlítő. A második félidőben mindkét csapat hevesen küzd a győzelemért.

IFJUSÁGI BAJNOKI

BMTE—Sparta 4:1 Bírót: Thiess.
Ivria—Victoria 4:2 (2:2) Bírót: Belindu.
Olympia—IAR 3:2 (1:1) Bírót: Rotter.
Astra—Gloria 4:0 (0:0) Bírót: Nagy.

TEMESVÁR

Kadima—Hertha 3:1 (2:0)
Rapid Politechnica 2:1 (0:1)
Banatul—Unirea 3:0 (0:0)
Electrica—Freidorf 4:2 (1:2)

ZSOMBOLYA

Fratelia—ZsSE 2:1 (1:0)

ARAD

ATE—Soimii 3:1 (1:0)
Egyetértés—Juventus 3:1 (2:0)

Hakoah—Unirea 4:1 (4:0)

Olympia—Alimentafia 3:2 (2:0)

SZATMÁR

SzSE—Seinji 2:1 (2:1)

Victoria Nagykaroly—Török 2:2 (2:0).

MAROSVASARHELY

MMTE—Producia 7:0 (3:0)

SZÁSZRÉGEN

Dacia—STV 2:1 (1:0). A végén botrány: a két csapat játékosai összeverekedtek.

NAGYSZALONTA

PTT Nagyvárad—NSC 2:2 (2:1)

NAGYVÁRAD

Kolping—Egyetértés 3:0 (2:0)

NAGYSZEBEN

SzMTÉ—CFR 4:0 (2:0)

MEDGYES

STV—Sparta 3:2 (1:1)

PETROZSÉNY

Parâng—Corvin 3:0 (2:0)

SZEKELYUDVARHELY

Hargita—Aquila 2:2 (1:1).

Barátságos mérkőzések

PETROZSÉNY

Jiul—AMTE 9:1 (7:0). A két „szabadnapos” barátságos találkozója hatalmas meglepetéssel végződött. A Jiul valóssággal lelépte ellenfelét. Az AMTE tiszteletgólját is csak 11-esből tudta elérni.

SEPSISZENTGYÖRGY

ACFR—SMTE 6:0 (1:0) A gólszerzők: Ströck I., Vajda (2), Berta, Márton (11-esből) és öngól. ACFR szép játékkal gyönyörködtette a szentgyörgyi közönséget.

SMTE kombinált—ACFR kombinált 3:0 (2:0)

TORDA

Universitatea—Aries 3:0 (3:0).

SZAMOSVÁR

Sparta—Universitatea Avantgarda 3:3 (0:2).

FOGARAS

Soimii—Fogarasi 0:0.

NAGYVÁRAD

NAC kombinált—Vasas 3:1 (2:0)

KÉZDIVÁSÁRHELY

KSE—Amatör Kovászna 8:1 (6:1)

SZEKELYUDVARHELY

IKE—Kolping 4:2 (1:1).

BRASSÓ

Meyndt—Végh 7:0 (1:0). Cégmérkőzés Meyndt (4), Klein (2), Bálint öngól.

Kikapott a Fradi!

— a Budaitól!!

Csak két bajnoki mérkőzés volt a magyar profiligában. Az egyik nagy meglepetéssel — a Ferencváros vereségével végződött.

BUDAPEST

Budai 11—Ferencváros 2:0 (1:0). A lelkes Budai megérdemelten győzött Héjjas a 35. percben és Pozsonyi a szünet utáni 3. percben Pozsonyi a góllövők.

MEZŐSORSJÁTEK nyilvános terének A FŐ ATTRAKCIOJA

Noha egy sorsjegy ára
5000 lei ról 3200 leire
szállított le az
egész sorsjátékra,

MÉG IS

Minden játékosnak osztályonként

5 NYERÉSI ESÉLYE

van és

17 ESÉLYE

az egész sorsjáték alatt, amely
mindössze 4 hónapig tart.

HOGYAN?

Ha egy egész sorsjegyet vásárol úgy játszik a
törzssorsjegy számával és részt vesz minden
osztály havonkénti húzásán, a számos jelenté-
keny nyeremény kisorsolásában. Ugyanekkor
minden külön ár nélkül és minden külön fel-
tétel nélkül játszik a MELLEKSORSJEGY 4
SZÁMÁVAL és részt vesz a melléksorsjáték
havasokénti húzásán, amikor a megosztthatatlan
nagy díjakat sorsolják ki. Aki egy egész sors-
jegyet vesz az teljes sorsjátékra, részt vesz
mindkét havonkénti húzáson, 5 SZÁMMAL
minden osztályban és 17 SZÁMMAL a teljes
sorsjáték alatt

ÁLLAMI SORSJÁTEK

16 húzási nappal
minden hónap 15-én

ELSŐ HUZÁS
NOVEMBER 15-én

Sorsjegyeink megérkeztek. — Már most válassza ki az Ön sorsjegyét!
Postai megrendeléseket is azonnal és a legnagyobb titoktartással teljesítünk.

„FORTUNA“

Brassó, We'ss Mihály-utca 5. Telefon 3-99

DEBRECEN

Bocskai—Phöbus 2:1 (1:0). A 22. per-
ben Návai és Vincze közös erővel, lab-
dával együtt kapuba nyomják a kapust.
A 25. percben Teleki a kapus kezébe lő
egy 11-est. A második félidő elején Mar-
kos megsérül és kiáll. A 13. percben Tó-
rös egyenlít. A 40. percben Návai fejes
gólja a győzelmet jelenti.

A MAGYAR PROFIBAJNOKSÁG ÁLLASA:

1. Hungária	8	5	2	1	27:9	12
2. Ferencváros	8	5	1	2	24:14	11
3. Bocskai	7	3	4	0	20:8	10
4. Budai	8	4	2	2	23:12	10
5. Kispeszt	7	3	3	1	17:13	9
6. Újpest	7	2	4	1	17:5	8
7. Szeged	7	3	1	3	11:12	7
8. Phöbus	7	2	2	3	14:20	6
9. Attila	7	2	1	4	9:24	5
10. III. Kerület	7	1	2	4	9:14	4
11. Soroksár	7	1	2	4	8:18	4
12. Somogy	7	0	2	5	9:39	2

ÚJPEST KÉT GYŐZELME SVAJCBAN

CHAU DE FONDS

Újpest—Chaux de Fonds 8:1 (4:1).

GENF

Újpest—Servette, Grasshoppers vegyes
1:0 (1:0). Újpest értékes győzelme. Avar
lőtte a győztes gólt.

POZSONY

Hungária—Bratislava 1:1 (1:0). Cseh
lőtte a hungária, Sós a pozsonyi csapat
gólját.

BUDAPEST

BLASZ—Budapesti középiskolák válo-
gatója 3:2 (3:2).

HOLLANDIA—SVAJC 4:2 (4:1)
— Bernben. A hollandok pompás, lelkes
játékkal megérdemelten győztek.

DISSERDING

Svájc B. csapata—Luxemburg válo-
gató 3:3 (2:0)

KISPEST VERESEGE CSEH-
SZLOVÁKIÁBAN

MORAVSKA OSTRAVA

Sleska Ostrava—Kispest 4:3 (2:2). Villanyfé-
nyes esti mérkőzés.

Bécsi bajnoki eredmények. Rapid—FC Wien
3:3 (2:1). WAC—Libertas 3:2 (2:2). Wacker—
FAC 8:4 (4:1). Favoritner—Wiener Sportklub
2:0 (2:0).

Prágai bajnoki eredmények. Slavia—Spárta
3:0. Zidenice—Bohemians 1:1 (1:0). Pilsen—Ce-
hie Karlín 1:1 (1:0). Kladno—Teplitzer 3:0 (2:0).
Prostejov—Victoria Pilsen 4:2 (2:1). A bajnok-
ságban a Zidenice vezet a Slavia előtt.

Felkészítők: Kocsis Béla

Atlétika

A brassói mező futóversenyt a brassói at-
létikai kerület rendezésében nagy sportske-
rel futottak le. Az eredmények: 3 km. junior:
1) Sulica Astra 9 p. 23 mp., 2) Chicomban
Astra 9 p. 25 mp., 3) Grandpiere BMTE.

3 km. szenior: 1) Brendörfer KTV 9 p. 04
mp. 2) Tartler KTV 3) Brendörfer R. KTV.

7 km. szenior: 1) Gál IAR 25 p. 36 mp.
(nagy formában van!) 2) Baboie Astra 25 p.
55 mp. 3) Fischer KTV 26 p. 26 mp. 4) Szá-
lasi Kolping 5) Rück KTV 6) Fekete BMTE.
15 induló.

Csapatverseny: 1) KTV 26 pont (Az Albrich
kupa nyertese) 2) BMTE 35 pont.

Uzsás

58.5 MP

az új német százméteres gyorsúszó rekord. A
szenczi úszó Fischer úszta Brémában. Ennél
egy tízedmásodperccel jobb időt Európában
csak Bárány és Csik úsztott.

Csik 59.3 mp.-el nyerte a 100 méteres gyors-
úszást a bécsi versenyen. A 2x200 méteres
gyorsúszó stafétában a bécsi EWSC csapata
9 p. 51.6 mp. osztrák rekord alatt nyerte a
9 p. 54.3 mp.-et úszó BEAC előtt. A régi re-
kord 10 p. 00.1 mp. volt. Vízipóló: EWASC—
BEAC 4:2 (2:0).

Asztali tenisz

„Románának olyan jó csapata van, hogy a
világ bajnokságon feltétlenül a negyedik-ötöd-
dik helyre kerülne” — mondotta Barna világ-
bajnok, aki a héten Nagyváradon és Kolozs-
váron több bemutatkozó mérkőzést játszott.

Méhészeti

gyakorlati tanácsadó
méhészek számára. Irta: **IGNÁCZ S.**
122 szövegrajzzal. 260 oldal ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvtárában

Japan dumping rádió

Hálózati készülék. Gyönyörű modell
Selectiv. Hallható az összes európai
állomások Két évi időtartás **3000 lei.**
Compania Română de Voia și Turism
Cluj, Piața Mihai Viteazul 40 Etaj I
Telefon 865

ARCOSA

kizárólagosan

női felöltők és ruhák
áruháza.

Állandó nagy választék
legújabb francia és angol
modellekben.

Gyermekek- és női felöltők különböző
szövetekből, különféle szőrmézéssel.

Olcsó árak.

Minden igényeknek megfelelő
délutáni- és estélyi ruhák.

Arcosa

BUKAREST, Cal. Victoriei Nr. 33
(Casa Frascati). Telefon Nr. 3-64-67

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés megismétlésénél 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Lokomobil 15—25 lóerőset
tercsünk bérbe téli időszakra,
ajánlatokat „Sürgős” jelzőre
kiadókba. 15851

Keresek 1 drb. 110 Voltos
egyenáramú 1½—3 Kvattos
dinamót kapcsolótáblával.
Cim J. Vajna, Braşov, Calea
Victoriei 65. 15896

Veszünk kiselejtezett gőz-
kazánokat (töröttet is). Aján-
latokat Eisner és Tritsch
Braşov címre. 15901

Diót, diófelet, mézet, mákot
és babot ajánl Vincze József,
Alba Julia. 15621

Kimondottan kifogástalan
állapotban levő használt 50-60
HP teherautómotor kerestetik
megvételre. Ajánlatokat rész-
letes leírással leírassal ké-
rünk. Máramarosigeti Szék-
gyár Sighet Maramureş.
15989

Üzemképes traktort, csepiő-
gépet keresek megvételre.
Részletes leírással ajánlatokat
Sera, Sepsiszentgyörgy címre.
15990

Állást nyer

Gyakorlott kárpitossegéde-
ket felvesz Székely és Réti
Butorgyár Rt. Targu-Mures.
15915

Vegyes

Jól bevezetett fényképezeti
műterem helyisége kiadó Fä-
gáraşon, Erdéklődni lehet a

ÁRVERÉSI HIRDETÉS

F. évi november hó 12-én d. u. 4 órakor,
alulírott ügyvédi irodájában Str. Regele Ca-
rol 51 (Ötvös-utca felőli bejárat) eladatik ma-
gán árverésen a legtöbbet ígérőnek a Fehérvő
17 sz. alatti 1 szoba konyhából álló ingatlan.
Árverési feltételek bármikor megtekinthe-
tők.

Dr. Kupcsay Bernát, ügyvéd

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.

Brassói Általános Takaré-
pénztár fűgáraşi fiókjánál.
15892

Bukarest

Társat keres 80.000 lej tő-
kével bucureşti jóforgamu
szűcsüzlet, elsőrendű vevőkör-
rel. Ajánlatokat „Kitűnő be-
fedtetés” jelígre a bukaresti
kiadóba kér. (Calea Moşilor
59.) 11124-b

BRASSÓI BURGONYA fe-
hér és rózsá, kitűnő minőségű
elsőosztályú áru, mázsánként
150 lej, hazaszállítva 50 kg-os
zsákokban (legkisebb meny-
nyiség 100 kg.) Rendeléseket
felvesz Union S. A. Bucureşti,
Calea Plevnei 159 (Lessel
gyár). Telefon 3—80—45.

Dr. Keszenbaumné egész-
ségügyi- és gyógytorna
kurzusait megkezdte. Jelenke-
zés: Str. Jules Michelet 15.
Telefon 227/20. 21158-b

Dr. Bihari Miklós bő- és
nemibetegségek szakorvosa
rendelőjét a Palatul Lido-ból
Bulevard I. C. Brătianu 9 alá
helyezte át. Telefon 41989.
21137-b

Dr. Botvinik berlini specia-
lista bő- és nemibajokban.
Rendel 12—2, 5—8-ig. Vasár-
nap 9—10-ig. Bukarest, Piaţa
Rosetti 6. (Bulev. Carol). Te-
lefon: 3/34—11.

Csinosan butorozott szoba,
központi fűtéssel, fürdőszoba
használatra, erdélyi család-
nál kiadó. Bukarest, Str. Ce-
res 17 első emelet. 21147-b

Berkovici Lulu kozmetika
intézetében (Bukarest, Str. Ni-
colae Bălcescu 39 bis II em.)
legmodernebb arc- és testápol-
lás, helyifogyasztás, manicure,
Dijitalan tanácsadás. Dolgozó
nőknek 50% kedvezmény. Te-
lefon 2-47-51. 210113

„Lombard” Str. Sf. Jonica
11 legmagasabb áron vásárol
aranyat és mindennemű ék-
szert. Pénzt folyósít azonnal
mindennemű értéktárgyra. Ál-
lami osztálysorsjegy eladási
iroda. b

Sportüzlet Bukarestben per-
fekt román-magyar-német
szakmához értő segédet ke-
res. Részletes ajánlatok „3000”
jelígre a bukaresti kiadóba.
(Calea Moşilor 59) küldendő.
21164-b

Könyvtári órák 8—1-ig,
4—8-ig a magyar kölcsön-
könyvtárban. Előfizetési díj
havi 40 Lei. Bukarest, Calea
Victoriei 50. Pasajul Imobili-
ar, subso. 21163-b

Elsőös
árakon.

Sp. rherdek, fehérek vagy fe-
keték, emailrozottak és belga
kályhák

„GLORIA”
KÁLYHAGYÁR

Bukarest Str. Florilor 30
Kérje díjtalan árjegyzékünket.

Követően
kimondottan
eredet.
OLLA-1,
mely évüze-
dek óta elis-
mert és vezető
minőségű